JÖTTEM·ISTEN·VÁROSÁBÓL

PAKOCS·KÁROLY

VERSEI

1929

SATU-MARE (SZATMÁR) 1929. "PALLAS" NYOMDA KIADÁSA

M. MEDVECZKY ISTVÁN. FAMETSZETE. RIGHET

141
P

JÖTTEM
ISTEN VÁROSÁBÓL

PAKOCS KÁROLY
VERSEI

1929

SZATMÁR—SATU-MARE PALLAS-NYOMDA KIADÁSA

JÖTTEM ISTEN VÁROSÁBÓL.

Jöttem Isten városából.
Hoztam néktek új beszédet.
Hoztam néktek új zenéket:
Hallgassátok, emberek!

Lángos Isten-arcba nézni,
lángot inni, lángot enni,
tiszta szemtől részegedni,
fényességről énekelni:
ott tanultam, emberek.

Földi vágyakat temetni,
földi szóknak szárnyat adni
és tövisnek pillanatnyi
kínját Istenért feledni:
ott tanultam emberek.

És tanultam angyal-nyelvet
és tanultam égi hárfát,
hogy akik az Istent várják
s fáradottan menetelnek:
újra menni tudjanak.

Jöttem Isten városából.
Hoztam néktek új beszédet:
hallgassátok, hallgassátok, emberek!

A LEGSZEBB ÉNEK.

Ó én tudom, hogy szép a dal
pacsirta-ajkon, fecske-ajkon,
rigó-ajkon, kanári-ajkon,
állat-ajkon, ember-ajkon:
mit a Lélek ujja hangolt,
hogy részegüljön minden alkony.

Én tudom, hogy szép az ének:
gyermek-ének, ifju-ének,
dolgos-ének, vándor-ének,
bánat-ének és vig-ének:
mit az Élet lelke szór szét
napsugárnak, fényzenének.

De a legszebb ének mégis,
mit a szentek énekelnek:
szent Cecílek énekelnek,
Erzsébetek énekelnek,
szent Ferencek énekelnek:
azzal Isten, emberlelkek,
angyal-lelkek mind betelnek
és visszhangot énekelnek, énekelnek, énekelnek.

NEKEM ADATOTT DALOLNOM AZ ISTENT.

Engem is, mint mindeneket, meghivott dalolni az Isten
és kiosztotta nekem is egyszer saját melódiámat:
mintahogyan saját szavat adott a vadgalambnak és a rigónak,
csalogánynak, pacsirtának, kalitkás kanárimadárnak.

Sokan szerelem-melódiát dalolnak: az Ifjuság szavát,
a folytatódni-vágyás gerle-bugását, a szivet énekelik.
Ember-tüzek trubadurjai ők, lantosai meleg családi tűznek:
bokorba-búvó hajnal-csalogányok.

Sokan dicsőség-melódiát dalolnak: énekelik az ember-viadalt,
országok vetélkedését, Nagy Sándort, Cézárt és Napóleont;
énekelnek cserkoszorus vezéri főkről, merengenek a multon:
kalitka mellett álmodozóknak zengő kanárik ők.

Mások emberiség-szavakat kiáltnak szét a világba;
közös nagy jajokat, ködös arcu jövőket,
emberiség méhében fogant csuda-terveket, álmot:
sasok ők, kék levegőben messze-kiáltók.

Én nem dalolhatom meg a föld tüzeit:
Nekem nem adta meg Isten a hangot.

Én nem dalolhatok harcot, diadalmat:
Nekem nem adta meg Isten a hangot.

Én nem dalolhatok földi jövőket:
Nekem nem adta meg Isten a hangot.

Belém önmaga Lelkét tölti az Isten:
Őt kell kidalolnom!

AJKAMON ISTEN SZÓL A SZIVEKNEK.

Nemrég’ melegágyban neveltem a gondolatot,
mielőtt kirepült volna szobámból:
hogy sápadt legyen és tartson az úri divattal.

Nemrég’ selyembe, cukorba bugyoláltam a lelkem’:
hogy Istenkövetésre csalogassam a földet
és az önmegtagadás vermébe zuhanjon.

Nemrég’ cicomás szavakon, rimeken lovagoltam:
s főztem a félérthetőség titokzatos varázsát:
barokkul beszéltem a sziveknek.

Én nem akarom többé beszélni e nyelvet
és nem nevelem többé sápadtnak a gondolatot sem:
hanem azt akarom, hogy igen-nek értsék, ami igen
és nem-nek azt, ami nem.

Akarom, hogy gyerekszemekben is kigyuljanak a lángok
és beteljenek a bölcsek is a méllyel,
mely minden egyszerü szóból kisötétlik.

Hallottatok csuda gyermeki szókról,
miken ámulnak a bölcsek, a vének?
Azokat Isten szólja ki néktek!

Hallottatok egyszerü szókat bölcs ajakáról,
miken a gyermek is ujjong örömében?
Azokat Isten szólja ki néktek!

Isten az ős-szó, Isten a bölcs szó;
Isten a fény és Isten a mélység:
ezután Istenül akarok szólni tinéktek!

NEM VAGYOK EMBER

I.

1. Föleszmélés.

2. Hóember.

3. Mi leszek majd?

4. Kapu-őr? trónálló?

5. Nem úgy, mint azelőtt.

6. Magamat keresem.

7. Átnézek a másvilágra.

8. Harmat vagyok.

9. Krisztus mása.

10. Ne nyuljatok bozzám!

11. Ágyam.

FÖLESZMÉLÉS.

Egy gondolat lövell az égből
minden megáldott ember-agyba.
E gondolat a lélek magva,
mely millió hajszálgyökéren
lenyúl szivünk szivébe mélyen
és egyre szívja szelid tüzünket,
mig megtelik örök meleggel.

Egy reggelen, vagy lomha estén
észrevétlen csirába pattan,
tüzet virágzik és szokatlan
tudat kereng-borong agyunkban:
szent ismeretlen lélek-illat.

Megvillan az újsors fölöttünk,
melyet megélni földre jöttünk,
embergyökérből lélekvirágok,
szürke gnómokból szent óriások,
árny-emberekből fény-emberekké
lettünk ez égi pillanatban.

Megremegtünk s szelid szemünkben
szent őrület-tüzek lobognak.
A kis Jelen megáll előttünk
s megcsodálva egekbe-nőttünk',
kizengi fényünk' új koroknak.

HÓEMBER.

Csoda-csókot kaptam egyszer az égtől:
galamb-csőrön küldte ajakonmak az Isten.
S e csók erejétől kialudtak bennem a régi tüzek:
az önszerelem, haragok tüze, a vér lobogó lángja.
Hó-ember lettem, fehér hideg ember.

És kiálltam az utcasarokra szobornak.
S jön-megy körülöttem seregestül az ember.

Gyerekek szaladoznak körülöttem. Megmosolyognak
s pajkosan hozzám ágaskodnak simogatni az orcám'.
S én mozdulatlanul állom simogatásuk':
Hisz' voltam én is gyermek, hóembert-kacagó.

És fiatalok sietnek előttem összefogózva,
sugdosódva, egymásnak örök életet igérve
s rám néznek ijedőn: féltik tőlem szívök melegét, a szerelmet.
S én mozdulatlan' állom két-szemük elborulását:
Hisz' voltam én is melegért remegő fiatalság.

És jönnek a zöld-szemüek. Lelkükön fekete már a fehérség,
mert elemészté szivüket vétkével a vér.
Szemökkel hangtalan átkot nyilaznak a szivemre.
S én mozdulatlan' állom gyülöletük rám-lobogását:
Hisz' éreztem én is, hogy Krisztus terhe a fehérség.

S amint így szaladoznak körülöttem a lelkek,
a tüzet-keresők csupa-vágy sokasága,
megkérdem az Istent, ki hóembert faragott ki belőlem:
Mindig tél maradok? Nem leszek én már csupa-tűz, csupa-láng?
És nem leszek én többé napsugaras tarka tavasz?

Sohasem!

MI LESZEK MAJD.

Regény leszek, mit dús aranyszövéssel
Isten keze megbogoz, vagy oldoz
ezerszinű élet szőnyegének?
Regény leszek, mit könnyező szemekkel
olvasnak el szerelmes új jövendők
s megindulással tesznek vissza polcra,
mondván: „megható volt“?

Vagy költeményben marad fent kicsi éltem,
mit Istenkéz, lelki rendülések
fonnak rimekbe, rengő ritmusokba?
Tragédia, mit zordon okulásul
eljátszatott egyszer velem az élet,
hogy sirva mondják: .„ó be borzalom volt“?

Nem! Dal leszek majd, lelki szent lehellet,
mit otthonokban zimankós téli estén
vigasztalásul fognak eldalolni
a szomorúknak s mosollyal elmesélni,
hogy volt egyszer egy mimóza-lelkü férfi,
ki szívében az egész világ jajával
tudott kacagva élni.

KAPU-ŐR? TRÓNÁLLÓ?

Nem tudom, hova szántál Istenem engem az égben:
trónálló leszek-é, vagy kapu-őr?
Egy bizonyos: helyem üresen áll
s helyettem be nem töltheti senki.

Szeretnék ott is több lenni, mint az utolsó:
emberi gőg ez bennem, vagy égi törekvés?
Egy bizonyos: mélyet akarok inni az ég kehelyéből.
Akkor is, ha mélyen kell innom az olajfahegyi angyal poharát.

De ha utolsó kapu-őr leszek is: köszönöm Isten-Atyám.
Csak szemet adj nekem, éleset, akkor:
hogy nagyon lássam fényleni orcád'.
Csak fület adj nekem, éleset, akkor:
hogy nagyon halljam zengeni hangod'.
Csak szivet adj nekem, szomjasat, akkor:
hogy nagyot igyam szépséged kehelyéből.

Mert égni szeretnék én a gyönyörtől,
mintahogy a pokolban égnek a kíntól.
Mert akarom, hogy ki ne fogyjon a dal füleimből,
mintahogy nem fogy a jaj a pokolban.
Mert akarom, hogy ragyogjon a fény szemeimben:
mintahogy sötétlik a bú a pokolban.

Nem tudom, hova szántál engemet Isten:
trónálló leszek-é, vagy kapu-őr?
de szeretnék pokoltüz-erőjü
isteni mézet inni a mennyben.

NEM ÚGY, MINT AZELŐTT.

Nem megyek én vissza közétek úgy, mint azelőtt:
gondoktól rogyadozó fejjel, hogy öletekbe pihenjek:
jajjal tele, hogy kiitassam veletek poharát a szivemnek.
Nem megyek én többé pihenést koldulni közétek.

Nem megyek én vissza közétek úgy, mint azelőtt:
szomjas szemekkel, hogy arcotokról poharazzam a szépet
és szánalomból kezeteket kezeimbe tegyétek.
Nem megyek én többé szerelmet koldulni közétek.

Nem megyek én vissza közétek úgy, mint azelőtt:
bodros hajjal, olajsima cifra szavakkal,
illatos suhogó selyemben, hétrét-hajlott akarattal.
Nem megyek én többé tetszést könyörögni közétek.

Nem megyek én vissza közétek úgy, mint azelőtt:
teleolvasottan, mézbefürösztött gondolatokkal,
hogy agyatokban az én arcom' vigyétek magatokkal.
Nem megyek én többé lelket ragyogatni közétek.

Hanem alázatosan, hogy fejeteket egekbe emeljem;
mosolyogva, hogy szemetekből tova-űzzem az árnyat;
Istenteli szívvel, hogy kongó sziveteket újra betöltsem;
durva talárban, hogy magam helyett kellessem az Istent;
együgyűen, hogy Krisztust mindenki kiértse belőlem.

Igy jövök én egyszer vissza közétek, édeseim...

MAGAMAT KERESEM.

Meguntam a más-keresést s elindulék keresni önmagam'.

Mindenem' levetettem, mit rámrakott a föld:
páva-ruhámat, tarkálló címek lepkeszárnyait;
élet-mühelyben magamra-mázolt emberes mosolyt;
kevélykedő nád-ingadásu felszines tudást;
halotti maszkomat, a látszatoknak rizsporát:
s szabadraváltan útra-keltem, hogy megkeressem önmagam'.

Vándorbotul kemény karokkal kitéptem a cédrust
s keresztnek kifaragtam; ez lett az utra mindenem:
köntösöm, sarum, pihentetőm, munkám, tudásom, ételem,
bajom, gyönyöröm, utitársam, lelkivilágom.
Hogy vállaimra emeltem szelid keresztemet:
fellobogott a szivem s utra világolt hitem, kicsi lámpám.

És mendegéltem. Embercsoportok jöttének felém:
selyempalástosak, drágaköves övvel övezettek,
hangtalan-menésü sarukban, himzett fövegekkel;
rajok világiték: vajh nem jövök-e szembe magammal?
E gazdag karaván̈ban nékem nincsen-e másom?

Amint tovább-vonultak, titokban hátranéztem;
fájt még a cédrus és közéjök visszaérezett szivem,
Mécsem fény-szavakkal beszélgetett velem:
— Nincs bár selyempalástod, cifrán kivarrt sarud,
de most is szivedben lakoznak még a gazdagok.

Majd más-szerü zarándokok csapatja jött elém:
hajadonfősek, mezítláb', sáppadozók, csontra-aszottak,
rongyos-ruhások, hangtalanok, révetegen nézők:
rájok világiték: vajh, nem jövök-e szembe magammal?
Szegény szegények, nincsen-e köztök a másom?

Hogy elmeneteltek, riadozva néztem utánok;
gerlepár fészkelt a szivembe: a szeretet, meg a részvét.
Mécsem örömtől remegő lánggal susogta szivemnek:
— Nem érzed eléggé bár gyönyörét Asszízi fiának,
de megigézte szemed' titokban már a szegénység.

És mendegéltem. Elembe újra ifjak kerültenek:
tüzes tekintetű, majd bánat-zenéjü álmodó szemek,
lágy-üde arcok, mézes jövőjű ember-hajnalok;
rájok-világiték: vajh nem jövök-e szembe magammal?
Ifjui szépek, nincsen-e köztük a másom?

Amint előttem tüzes-sietve átvonultanak:
rajtam maradt a bánatos szemek varázs-igézete.
Visszatekintek és lopva ők is visszanéztenek.
Szólt a mécsem: — Bánat festé szelidre bár az arcod',
s ez rajtad a szépség, — de te nem vagy a szépség.

Messze-néztem s elémbe többé nem jöve senki az úton.
Szomorodva kiálték: Hol is vagyok hát megtalálható?
Se' gazdagok köntöse se' szegények száz-szemü rongya,
Se' szépséges ifju-igézet nem hozta elém magamat!...
Reménytelen jövőmbe fáradottan a vándorutra rogytam.

Hideg verejték áztatá tövises koszorúba hajam',
barázdát ekézett arcomra, homlokomra a kín,
szemem alját belilázták árnyék-ecsetökkel a gondok,
hátamra borult vándorbotom, hű utitársam, a cédrus:
önmegadón feküvék az úton s nem vala semmi reményem.

Ki tudja, mint: de új zarándokok reám-találtanak
s szelidre-szürt szavakkal életre-keltegettek.
Csodálkozón tekintem öregült s mégis ifju arcuk',
rajtok a gazdagok s szegények egyre-szőtt köntöse lengett
és kiszüremlett szemökből szemembe-szivembe a jóság.

Ők voltak a szentek, akik maguk közt így beszélgetének:
A földre-rogyott Krisztus árnyéka im' közénk vetődött,
jertek, emeljük útra fel őt.

Ők megtaláltak engem.

ÁTNÉZEK A MÁSVILÁGRA.

Van nekem erősebb szemem is az emberekénél.
Magasabbra látok a világnapoknál és a tejútnál:
átlátok a földön, az égen.
És nem kell segitőnek, csillagkeresőnek a gép-szem.

Látom a fájdalmak születését és a belőle
születő gyönyörök isteni utját.
Belenézek a szivekbe, rejtett gondolatokba,
hova nem lát le a látcső.

És ha rámrohan csoda-lázával e látás:
szemlélem az Istent: nem arcnak, nem alaknak,
nem kéznek, nem tengerszinü szemnek:
hanem fénynek, jónak, szentnek, igaznak,
szigorunak, szépnek, erősnek.

És ilyenkor tudom a poklot,
hol az Igazságosság élőhalottjai örökre lihegnek;
és tudom a mennyet, hol Istenre-találók
Istenbe merülten élik az Istent.

És a szemem, mellyel belelátok a mélybe, magasba:
nem ez a fehér-mezőjü gyermeki kék-szem.
Az én szemem egyszem.
Amint Isten is egy szemen át néz:
úgy látnak a férfiak is, ha kinyitják egyszemüket.

És ez az egyszem hall, dalol, érez:
és a gyönyörnek végtelenéből
tud poharazni részegülésig.

Ugy-e, emberi bölcsek fáklyátokkal nem álltok elémbe:
hogy füstjével feketitsétek az én szememet?
Ugy-e, gúny-nyilasok, nem lőttök a szemembe:
hogy a látás nyomorékjává tegyetek?
Ugy-e, édes feleim, szines mese-tájjal,
mit a sátán fekete vásznán lát szemetek,
nem mérgezitek meg az én szememet?

Mert látni akarok én, látni akarok!

És nem kell nekem az emberi két szem,
nem kell csillagkeresőnek a gépszem;
hanem a gyermeki mély hit, az isteni egyszem,
mellyel a hajnali órán, és este, ha fekszem:
átlátok a földön, az égen.

HARMAT VAGYOK.

Harmat vagyok, szemernyi harmat
ez óriási földgöröngyön:
emléke tomboló viharnak.

Ölébe rejt virág. A pázsit
reám-mosolygja csábitásit:
csókolgat hajnal-hasadásig.

S én riadtam erőlködöm ki
magam' a föld igézetéből,
mely telt szivét szivemre önti.

Mert kék-egeknek esküdöztem
százszor örök hitet, szerelmet:
nem élhet más Közötte s köztem.

S mig küzködöm -szegény- a földdel,
rabolni vágyó két-kezével:
engem az Ég erője tölt el;

körülnézek a nagy határon
s egy halhatatlan pillanatban
a Napba szállok tüzes sugáron.

KRISZTUS MÁSA.

Sokszor sorokban jönnek felém a lelkek:
aggok, elesettek, ifjak, nyomorultak.
Nem ismerek magamra, kit a múltak
önmagam titkos gyönyörére neveltek.

Mi lettem én? Zarándokok vezére,
ki görcsös-botot szorongatok kezemben
pásztorbotul, farkas ha jönne szemben?
Előimádkozó, kit jobb hite hajt előre?

Vagy vak szemekkel jövőbenéző ember?
Népigazgató, ki elérhetetlen célt mutat
s a véres lábu néppel járat göröngyös új utat?
Próféta, kit nem az irgalom keze kent fel?

Mi lettem én? Kicsiny nevem konok kerestetője,
ki mindeneknek mutatni vágyom arcom'?
Vagy puszta-szó, ki hangomat a hegy felé viharzom,
hogy hangom hangját szerezzem vissza tőle?

Mi lettem én, hogy néha körém sereglenek
az aggok, elesettek, ifjak, nyomorultak:
kik irgalomért emberszivek felé hiába nyúltak?
Mi lettem én tinéktek, emberek?

Tudom, tudom: az ég hivása van felettem;
egynapon én Krisztus világszerelme lettem.

NE NYULJATOK HOZZÁM.

(„Ne illess engem, mert még nem mentem föl Atyámhoz“)
(Jn. 20. 17.)

Ne nyuljatok hozzám, mig meg nem dicsőülök:
sem szemetekkel rám-simogatóan,
sem ajkatokkal mézet-kinálgatóan,
sem szívetekkel hozzám-érezően!

Mert lefoglalt engem már az Egyszem,
Isten szeme: melynél megmelegszem,
ha csend-ágyamon dideregve fekszem.
Isten szeme, a mindenhová kisérő;
a rosszban intő, a jóban rám-mosolygó;
a mindig áldó s értem-aggodalmas:
melynek előle el nem bujhatok már,
hogy két-szemetek vigaszát serlegezzem.

Mert ajakamra csak egy ajak tapadhat,
Krisztus ajka: hol hűs vizek fakadnak,
ha tikkadok partján a tűz-pataknak.
Krisztus ajka, a sápadt véres ajk,
mely kiszívja sok szennyes szenvedélyem'
s belém lehelli önmagát vigasznak:
kinek előle el nem futhatok már,
hogy ajkatok mézét izelje ajkam.

Mert csak egy szív értheti mind a vágyam',
miket sirok magányos éjszakában
a Végtelennek, ha föld sebzi a lábam'.
Isten szíve, a Végtelenség kohója,
a mindenkinek egyképen nyitva-lévő,
a mindenkiben lélekbe-szerelmes:
kinek előle el nem szállhatok már,
hogy megfürödjem szívetek tüzében ...

Ne nyuljatok hát hozzám, asszonyok!

ÁGYAM.

Rózsaszirmos Élet-szobában
gyönyörre-vetve volt az ágyam.
Hivott a Föld, a nappal, éjjel,
az ifjuság: szelid kezével
hogy megsimitsa homlokom'.

A selymes ágyat összetörtem
s égi vágytól sziven-gyötörten
futottam messze rengetegbe
és hessegettem egyre-egyre
a föld kinálkozó kezét.

Hogy a puszták kivertje lettem,
magamnak fekhelyül vetettem
követ kövekre, Jákob-ágyat:
legyen hová lehajtni bágyadt
fejem', ha jőnek éjszakák.

És az éggel viszonyt-kötöttem,
hogy tövisből legyen köröttem
veszélyben őriző sövény:
a lelkem' így megőrzöm én,
ha vad kivánja álmomat.

Tudom, lejő az Ég szerelme
egyszer, felém tüzet lehelve,
hogy kigyujtsa tövis-sövényem':
s én el fogok aludni mélyen,
mint tiszta Isten-áldozat.

ALÁZATOSSÁG ÉNEKE

II.

1. Ahol te megjelensz.
2. Boldogország kapujánál.
3. Az előlmenőkhöz.
4. Vessük le magunkról a gőgöt.
5. Föld.
6. Láttam.
7. Sem első, sem utolsó.
8. Beethowen ünnepi miséjén.
9. Ninivei ének.

AHOL TE MEGJELENSZ, FERENC.

Ahol te megjelensz:
szétmállanak ottan a selymek,
aranyszegélyü cifra palástok
rongyokra szakadnak
s gazdagon lép be közénk a Szegénység.

Ahol te megjelensz:
fekete vágyakat, buja gondolatot,
faun-hadat, nimfa-szerelmet
a szégyenkezés odujába terelnek
liliomszárral az erények.

Ahol te megjelensz:
szégyenszemmel sompolyog onnan a gőg el,
igába hajtja fejét a konokság
s rögös vándor-utakra erőül
a tiszta alázat örömét poharazza a lélek.

Ahol te megjelensz, Ferenc, Ferenc!

BOLDOGORSZÁG KAPUJÁNÁL.

A messzeségben feltünt előttem egyszer Boldogország.
Megkivántam. Nem is nyugodtam, mig kapujába nem értem.

És nekiálltam harcos határozással, magyarbotondosan,
Hogy bárddal beledöngessem az ércbe ifju vágyaimat:
Nyilj meg nekem, ország! Szeretnék boldog lenni örökre!
— És Boldogország kapuja szétverte szörnyü bárdom'.

Majd nekimentem két csupasz karommal, két kemény ököllel
És ráztam, vertem az aranysugáros érckapun a zárat,
Mig öklöm lágyra nem ernyedt s erőim el nem aléltak.
— A kapu néma maradt: nem jöttek az angyalok értem.

Leeresztett ököllel, kedvemet-hagyottan kérdezém magamtól:
Ha sem öklöm, se' bárdom, se' szenvedélyem nem ér fel a trónig,
Honnan örömet sugaraznak teli kézzel a szomju szivekre:
Napsugárország kapuját ki fogja kinyitni nekem?

És feleletnek odajött valahonnan egy pici gyermek
Fehér-ruhásan, göndör-hajasan, szeliden, angyalosan
S lábujjhegyen kapu-közelbe lopózva kopogott be az ércen
És Boldogország kapuit angyalok tárták ki előtte.

Istenem, Istenem! Fehér-ruháju gyermek leszek én is.

AZ ELŐLMENŐKHÖZ

Fiak, mi fáradottan állunk:
térdünk már ócska, roskatag,
csontunk velőtlen korhatag,
a két-karunk már reszkető
és messze még a hegytető.

Ó messze még a hegytető:
hol titkon hétlakatra-záros
szivárványország vár magányos
óriás botondokat,
új bárdokat, új lantokat.

Vár bárdokat és lantokat,
hogy verjenek be réseket
az ércbe és igézetet
daloljanak meredt szivünkbe,
jajokba-fáradott szivünkbe.

Jajokba-fáradott magunknak
legyen ki nyisson bronzkaput
és mélybezúgó zord szavuk
legyőzze vénülő menésünk',
tetőre menni hogy ne késsünk.

Tetőre menni hogy ne késsünk
és sátrat verni hegyfokon,
hol tuladva régi gondokon
és ködbe szórva földszerelmet
a lelkek mennyet énekelnek.

Hol szívek mennyet énekelnek
és szentet-szentet mondanak
és új világok zsonganak
és régi bűnök bánatkönnyén
szivárványt sző az alkonyat;

szivárványt ártatlan-fehérből,
bánat-lilából, béke-kékből,
hajnal-szinekből, szív-szinekből,
a könnyes-élet hétszinéből
az ember-élet hétszinéből.

Fiak, mi fáradottan állunk:
de menni-menni-menni vágyunk!
Ó álljatok kemény-merészen,
mig által-juthatunk a résen
és verjük fel együtt magasban
szent Boldogország sátorát.

VESSÜK LE MAGUNKRÓL A GŐGÖT.

Magunkról vessük le a rangot,
a sokat-mutatás cifra leplét;
némitsuk meg a nagyharangot,
kivagyok-mivagyok harsonáit:
ma köztünk Gyermek született.

A tudományok buborékát,
mi fennakadt kevély agyunkon,
fujjuk ma szét; az ég szemén át
nézzünk megint az égre, honnan
ma nékünk Gyermek született.

Emberhatalmak ósdi maszkját,
a tehetetlenség páncélingét,
földnagyok ma szegen marasszák
s hódolva nézzenek a rongyra,
miben ma Gyermek született.

Öltözzünk fel ma pásztoroknak,
vegyünk görcsösbotot kezünkbe
s így induljunk a Jézus-útnak:
mert minden ember hiú parányság
és mindenünk por és alázat
a Gyermeken kivül, ki nékünk
jászolba', rongyba' született.

FÖLD.

Mint szunnyadó vén óriások,
pihensz a minden-rengetegben
ősmozdulatlan', rendületlen'.

Hátad' kevély embertitánok
vascirkalommal széthasitják:
ma gótok, holnap újra szittyák.

Fölhajtanak rád száz erőket,
hogy hátadon az élet utját
fényes-simára törni tudják.

Nyomukban egyre-egyre nőnek
mesevárak, tündéri kertek
s kacagva mondják: „Erre jertek

mind-mind, kik álmot-élni mertek!
Miénk a föld, az ég lakatlan!
Nem kell nekünk a Halhatatlan!"

És visszazúgnak ezernyi lelkek:
„Miénk a föld, a pénz, az élet,
tündéri tánc, virág-füzérek!"

Te hallgatod sok századévig
embertitánok büszke szóját
s menni hagyod Bacchus hajóját,

mig álmukat vigan leélik:
aztán megrázod szörnyü hátad''
és köd előtted, köd utánad.

LÁTTAM.

Láttam királyt ragyogni fényben,
hajlongani körötte udvart
és milliót hódolni térden.
Láttam királyt ragyogni fényben.

Nagyszellemet szemek tüzében
fürödni láttam, ragyogni láttam.
Csillagnak élet-éjszakákban
nagyszellemet ragyogni láttam.

Mammon-embert aranyszekéren
vágtatni láttam át szegényen,
át erényen kemény-kevélyen.
Kincses embert kacagni láttam.

S láttam király-jogart lehullni,
szellemtüzekre éjt borulni,
Mammon-embert koldusbotosnak
és minden embert csontnak, homoknak.

Láttam magam' csontnak, homoknak.

SEM ELSŐ, SEM UTOLSÓ.

Nem akarok én lenni sehol sem első, sem utolsó:
hanem csak szem a láncon, mely összeköti a föld meg az ég
szívét örökké áramló fogyhatatlan nagy szeretetben
és nem enged Isten körül bolygó-utat járó kicsiny sziveknek
ellendülést a Naptól.

Nem akarok én saját hátamon egész világot létrázni a mennybe:
hanem csak egy fok akarok lenni azon a Golgota-létrán,
melynek tetején szárnyra kel a lélek és felcsap szabadon
a csillagokig és visszanézés nélkül vágtat magasabbra,
mig az Isten karjaiba nem hull.

Nem akarok én versenyre kelni az angyalok karával:
hanem csak hang akarok lenni a teremtés hódolat-szavában,
millió szinű hanggal összebujó, egyszerü kicsi hang,
mely millió más kicsi hanggal himnuszba összefogózva
röppen fel az égbe.

Mert tudom én, hogy nem lehetünk mi sem elsők, sem utolsók:
hanem mindenki csak eszköze az égnek a földön;
örök daloknak emeberszivekhez küldött trubadurja,
bűnbánatoknak és halk jajoknak egekbe felsirója,
hozannák trombitája.

Mert én tudom, hogy nem elsőbb a csalogány, mint a pacsirta
és nem utolsóbb a cirpelő tücsök sem a cincos citeránál:
és nem elsőbb Jeremiásnak a próféta-szója sem Izaiásénál
és nem utolsóbb a gyermek imaszója az orgonabugásnál,

Nem akarok lenni sem első, sem utolsó:
hanem csak egy hang az Isten-dalosoknak végtelen sorában.

BEETHOVEN ÜNNEPI MISÉJÉN.

A lelkesedés-szárnyat, emberi lelkek paradicsom-csökevényét,
gonddal kibontogattam és nagy határozással utra-keltem én
lélek-tavaszomnak egy önfeledt bübájos reggelén.

Lendületet ezegyszer nem gondolat, de égi hang adott.
Behunyva kétszemem' csak hallani-hallani vágytam az új dalt
és kieresztém magamból lelkem', kicsi galambom'.

Egy szárny csapás: s az első régióban érezém magam',
hol bánatok magdolna-busulása sír a szivekben
és züllt anyáknak, mégsem-anyáknak, apáknak,
mégsem-apáknak,
vérpiacokra vitt ifjúságnak bánatszava szól:
Kyrie Eleison! Isten-Isten, irgalom nekünk,
hozd vissza halni-indult életünk'!

Uj szárnycsapással magasabbra iveltem az égen,
hol sárkánytverő szentgyörgyök győzeleméneke zeng
s a bűnbánati forrás tiszta vizében
fehérségükre visszataláló lelkek szava ujjong:
Glória! Jajt allelujára hangoljon az Isten!
Minden földi szivet az ég békéje telitsen !

Uj szárnycsapás: és a sasokkal merészen belenéztem
az Igazság napsugaras égboltozatába.
Édes Igazság, mi' fényességes az arcod,
mi' fölséges a hangod,
mellyel szivembe varázslod Péter szikladalát !
Credo! Hiszem az Istent s érte magam'!
Hiszi szemem, fülem és az agyam.

A hang angyala új magasokba ragad föl,
hol testvéri öleléssel borul össze a Glória, Credo
s az üdvözültek dala rezdül keresztül az égen.
Harsona-szó. Leszáll közelembe az Isten,
Jegyes-remegéssel zengem velük én is:
Sanctus! Szent az Ember Fia: telve
nevével az ég-föld ! Sietek diadalmenetelre !

Öröm-erővel lendül magasabbra galambom, a lelkem
Isten-közeledés izgalma vonzza, ragadja.
Ő jön ! Istenfia száll-száll !
Lelkek odalent ! Halljátok-e lágyra-csitulni
s újra dobogni a Teremtés üdv-dalait ?
Benedictus! Áldott, kire vártak a népek!
Hozanna! Jézus a márvány-kőre lelépett!

Uj magasokba ragadna szerelem-szárnyon a vágyam,
de köd állja utam', édenkaput őrző kerubok ősi tilalma.
Hat régiót adott berepülnöm, a hetedik még nem enyém;
pedig onnan sír ki utánam az Isten:
Agnus Dei! A Bárány bégeti földre siralmát,
mintha megint keresztre-feszitni akarnák.

Leszédül a lelkem, mint lecsapó sas, a szent magasokból.
Édes beethoweni hangok, hova tüntetek el?

A porban vagyok újra s bánatra verem öklömmel a mellem'.

NINIVEI ÉNEK.

A bűnös ember lerázza díszét,
a csillogást, divat-szerelmet;
karneváros cifrálkodásért
darócruhában vezekel meg
és zsákruhák dicséretére
fülembe sugja: Mizerére!

A bűnös asszony ma porba dobja
melegtüzü gyöngydiadémját;
fodros haját marokra-fogva
gázol a bánat szent vizén át
s ha rá-közelg a lélek éje,
elé-kiáltja: Mizerére!

A bűnös ifju sötétre csukja
vörös füzekre gyult szemét;
bánatország hidegje futja
át lázban gyöngyöző fejét
s bánatosra-csitulva vére
az égre zúgja: Mizerére!

A lélek-ember vágyára féket
zabláz e hamvas bánat-éjen
és csendzenés szelid beszédek
titokszava hatol le mélyen
szívredőkbe, borus zenéje
zarándokoknak: Mizerére!

A rongyruhás, tört-diadémos,
táncokba-fáradt szenvedélyek
vén Karnevál, bűnbrigadéros,
elől az Isten-utra térnek.
Próféta-szó száll Ninivére:
Szórjon hamut kiki fejére
és mondja, mondja: Mizerére!

REJTETT ARCOM

III.

1. Kiénekelném magam’.
2. Dsungelt irtok.
3. Májusi séta.
4. Nekünk is van telünk.
5. Anyám a hallgatók között van.
6. Esti imádságom.
7. Téged akarlak, Isten.

KIÉNEKELNÉM MAGAM.

Szeretném kidalolni tinéktek egészen a lelkem':
titkos gondjaimat, melyek születetlenül busongnak agyamban
s vakoskodón napot kivannak a sötétben.

Terveimet szeretném szivetekbe dalolni:
új ember-házaimat, istenszerü sátraimat,
melyekben mindenki lakásra találna
és nem remegne senki a téltől, tavaszi, őszi esőtől
és nem félne a családtól.

Fájdalmaimat is szeretném szivetekbe dalolni,
hogy iszonyodjatok a fekete forrástól:
a hétfejü, a hétszinü, a héterejü bűntől.
És örömeimet is szeretném fületekbe kacagni,
hogy beleszeressetek a gyermeki tiszta kacajba
s ne ártson nektek többé hegedüszó, citera-zengés.

És szeretném szivetekbe mosolyogni a békém',
hogy menekülni tudjatok egyszer a harsona-szótól,
vértkereső ágyuk dörejétől, fegyverropogástól.

Szeretném magamat kidalolni magamból.

De ki tudja: eljutna-é szivetekhez a nótám?
De ki tudja: ásit-e már bennetek úgy a sötétség,
ahogy én szeretném hitemet szemetekbe lövellni?
De ki tudja: zsong-e ma annyi fájás szivetekben,
amennyi bennem volt, mikor a pokol-hadak ellen
forradalomra siettem?
Vénültetek-é eleget fegyverropogásban,
hegedü-szóban, vértborzoló bűnkacajokban:
hogy az én egyszerü fületekbe-kacagásom
szívetekben a gyermeki lelket fölriogassa?

Szeretném szivetekbe dalolni magam':
de ki tudja? ki tudja? ki tudja?...

DSUNGELT IRTOK.

Tudom, letünt világot hordozok magamban.
Tornyok, paloták magasodtak bennem egyszer az égre;
tengerek zajongtak s partjaikon sziklák meredeztek.
Hullámok tetején sirályok röpekedtek és a magasban
sasok furakodtak keresztül a felhőn.

De régen háboruságok dultak a szivemben:
gőgöm viadalra hivta s legyőzte angyalomat
és összeomlottak bennem a tornyok, mesevárak,
a tenger, a sziklák, a sasok és a sirályok.

Most világromokat hordozok magamban.

Ha elalszom, felébred bennem a Másik
és ujra-teremti a romokból régi világom'
és hold-erővel vezet le a völgyön, fel a csúcson
és sasaimat játékosan kergeti az égen.
És én nevetek, kacagok örömömben, ha elalszom.

De, ha kinyitom szememet, leterit kicsiségem:
dsungel vagyok ujra, rég-romokat takaró;
jaguárok, tigrisek, oroszlánok sűrü vadonja;
a minden-bűnök, szenvedély-vadaknak irtatlan bozótja:
nagy lázadások átláthatatlan rengetegje én.
Köd vagyok, kinek körülötte sirva röpköd az angyal,
mint füstbe-bukott fiókát sirató fecskemadár.

Uram, szemeddel, mely kinézte ősöm' az édeni kertből,
világits bele lelkem kusza rengetegébe!
Fejszét ragadok s elindulok én is irtani dsungelt,
agyonütni magamban a tigrist, jaguárt, az oroszlánt
és: romjaim romja fölött kivirágzik újra az éden!

MÁJUSI SÉTA.

Kiballagtam a rétre téli köntösömben:
magamba begubózva, embert-kerülgetően,
szótlan-hidegen, jegesen, havasan.

Előttem a férfi kapával a vállán;
gyomláló, szótlan öregasszony;
tehenet-őrző göndörhaju barna fiucska;
szőke leányka, legelőn libasort terelő.
Mind-mind idegen volt.

S idegenek voltak szivemnek a fák is.
A csupa-virág lombok nekem hiába csokoroztak,
illatuk hiába kellette őket. A szememnek
fehérségük is hideg-idegen volt.

Csak mentem alattuk hidegen-havasan,
mig erőim az útba nem untak
s el nem heveredtem a páston.

Világot-unottan néztem fel az égre:
téllel-tele voltam.

Szemem fáradtan vándorolt a levegőben,
mint messziről repülő vadliba-ék
s leereszkedve megszállt a barna fiucskán.
Épen, alig kőhajtatásnyira tőlem,
fehérvirágu gallyat tört le a fáról
s szégyelős szeretettel hozta elembe.
„Tessék bácsi!“ s beledobta ölembe.

Hirtelen ajakomhoz emeltem a gallyat:
illatától melegedni kezdett köröttem a rét.

Majd odahagyta fehér seregét a kicsiny libapásztor
s fehér kacagással szaladozva, lebegve a fűben
tapsolt az örömnek.
Tapsára a libák is fölkerekedtek
s gágogva röpekedtek a földön.

Melegen mosolyogni kezdett arcomba a rét.

Az ég kékje mintha mélyebb lett volna szememnek
és selymesen simogatta volna kétkezem' a pázsit.
A gyermekek és a libák, gyomláló öregasszony
mintha ide melegedtek volna szivemhez.
Mintha tavaszi gallyam minden virág-kehelyéből
pici sárga kanári szállt volna szivemre
s kopogott volna szállást könyörögve.

Kanári-kopogásnak ki tudna ellene-állni?

Lelkem ezer ablakát egyszerre kinyitottam
és tele-lettem tiszta tavasszal.

NEKÜNK IS VAN TELÜNK.

Nekünk is van telünk: félelmes, zuzmarás, fagyos telünk,
mely agyunkra-szivünkre körít vastag fekete kérget;
meglassitja ereinkben a vért, aluvásba pólyálja a lelkünk'.

Nekünk is van telünk,
mikor megdermedünk; s dalaink, fagyott sármányok,
reánk halottan visszahullanak
s jégesőt kopognak lelkünk fekete kérgén;
mikor érzéseink, hangulat-tavak, nem jajonganak,
és nem mosolyganak,
hanem jégre-meredten szótlankodnak a csendben.

Hiába mosolygják ránk fényüket szelid szemek,
beszédes ajkak:
hiába riadóznak vad viharok, csevegnek fürge-szavu flóták:
csupa csend, csupa tetsz-halál, csupa tél marad a lelkünk.

Fagyott fának, meddő reménynek, tűzrevalónak
gondol a vándor:
mig tapogatja rajtunk éltet-keresően a holtszinü kérget;
s mielőtt tovamenne, szomorúan beleszólja a csendbe:
Megfagytak e lelkek és sose' fognak többé virágzani verset.

De egyszer elindul valahonnan váratlanul a Lélek
s lágy lehelletével végig-simogatja leikünkön a kérget:
bensőnk ujjongani kezd, mint Erzsébet-asszony szívének alatta
János, a Hirnök, Jézust-rejtő Mária édes látogatásán.
S a fölriadó gondolatok, rügyezésre feszülő emberi vágyak
kicsomósodnak a kérgen s tavaszi versekbe bomolnak.

ANYÁM A HALLGATÓK KÖZÖTT VAN.

Még zúg a taps, lehulltak bár a függönyök
és bíbor-arccal, keblén fehér csokorral
siet közénk a zongorista-lány.
Én várok, állok a szinfalak mögött:
most én jövök talán.

És hogy a függöny jobbra-balra lebben:
ezer arcból világló kétezer szem
ezer piros szív vágyát ontja rám;
de minden emberszívnél melegebben
les reám Anyám.

Majd előlépek tettetett-nyugodtan
a rózsalázas szinfalak mögül
és kizengem a lelkem' mindeneknek:
rimekben, lágyan ringó ritmusokban
vágyaim remegnek.

És gondolatból gondolat virágzik
s a bennem patakzó érzés-áradatból
a tiszta vágyak végtelenje gyül.
Anyám szivén az angyal keze játszik
dalt szünetlenül.

Lehet: ma nem szól szépen szívetekhez
a gondolat, mely elrepült belőlem;
lehet, hogy ajkam, mellyel dalolni jöttem,
férfi-szókat kiszólni gyermeteg lesz;
lehet homály mögöttem:

Én mégis-mégis, testvéreim, könyörgök
kérő kezekkel, bárányszelid szemekkel:
gyilkoló csenddel ne sujtsatok ma rám,
hisz' köztetek, tapsért-esengve éghez,
áll az én Anyám.

ESTI IMÁDSÁGOM.

Én mindig levetkezem az Isten előtt, mielőtt lefeküdnék:
levetem sarumat, övemet, ékeimet, fekete köntösömet
s megállok ágyam előtt, mint valaha bölcsőm pereménél,
mikor édesanyám fekvésre igazitotta meg a párnám'.

Egyedül vagyok. Nem takar a fekete köntös,
melyben szomorúnak, férfinak, áldozatnak lát meg a föld
és emberiség rabjának, isteni titkot rejtegetőnek.
Ez a szent ruhátlanságom mutat valóban engem.

S ilyenkor magamra-hagy a nappaloknak komolykodása;
a hosszu-szavas gondolatok mind-mind magamra-hagynak
s megérzem, mily kicsinyre válik körülöttem a világ is:
nagy neki a szobám és nagy szelid magányos ágyam.

Visszacsecsemősödöm és hozzám lép Valaki az éjből;
susog gyerek-meséket, simogat és rám-mosolyogja szivét.
Mintha édesanyám szólna mesékben, simogatna kezével:
Isten hajol felém s dajkálja bennem gyermek-voltomat.

És, mint valaha bimbó-gyerekkoromba' tettem,
gagyogok szavakat, miket nappal magam sem értenék;
kacagok együgyüen, miért nappal talán haragra gyulnék;
s kinyujtom két-kezem' elérhetetlen csillagok felé.

És, mint gyermekkoromban, tele-vággyal Isten szemébe nézek.

s beszélgetek véle anélkül, hogy igen-szavára várnék.

Beszédem csupa kérdés: Szeretsz-e, mint anyám,

kit Érted magamtól eltaszitottam? Szeretsz-e, mint az asszony,

kit Miattad ismerni sem akartam? Szeretsz-e, szeretsz-e?

S elkergeted-é mellőlem a sötét-szemü rémet,

ki rám-vigyorog s el akarja rabolni belőlem a békét?

S adsz-e nekem játékot, hogy játszani tudjam az életemet?...

Én estente levetem köntösömet: az éveket, a férfit;

s csecsemő-gagyogással mondom az esti imát.

TÉGED AKARLAK, ISTEN.

Nem akarom többé magamnak a földet:
sem aranyát, sem szőllő-hegyeit, sem búzavetését,
se' gulyáit, se' gyapjas juhait, se' méneseit.
Én csak a dalt akarom:
az aranyra-találók, szüretelők, aratók énekeit
és a lomha kolomp-szavakat.

Nem akarok magamnak piramist, se' márvány-palotákat,
egymás tetejére rakott csuda szörnyköveket,
se' gyémántot, se' smaragdot, se' rubintot:
de akarom a kövek hidegét,
a márvány hűsét, piramisok józanitó csendjét,
drágakövek hideg ragyogását.

És nem akarok repülő-masinákat, mozdonyokat,
viz-sivatagon vonuló karavános acél-teve-csordát,
se' villamosokat, sem országuton rohanó vas négykereküt:
de akarok rohanást,
szédületes magasra-jutást, emberiség előremenését,
a lelkek lendületét.

És nem akarom az embereket sem:
nem kell a szemük, sem az arcuk, sem bibor-ajkuk,
se' könnyük, sem mosolyuk; nem kell a szerelmük.
De kell belőlük a jóság:
a szép jóság, az igaz jóság, az istenszinü jóság,
a test és vér nélkül való angyali jóság.

És nem akarom az angyalokat sem,
sem a testen-diadalmas remetéket, vértanukat,
szelid szűzeket, harcos mennykeresőket:
nem akarok semmi teremtményt.
De akarom belőlük a lélek fölragyogását,
akarom belőlük magamnak a szentet, az Istent.

BONUS PASTOR

IV.

1. Mi tart ide vissza?
2. Az én templomom.
3. Erdő-templom.
4. Adventesek, kire vártok?
5. Mig nappalunk van.
6. Uj egyiptomi jelenet.
7. Bárányka volt szegény.
8. Nekünk magunkra kell maradnunk.
9. Jairus leányai.
10. Tűzkeresztelés.
11. Páris.
12. Isten gesztusai.
13. Feltámadás.
14. Ezen az estén.
15. Utolsó szenvedélyem.
16. Ha én meginognék.
17. Születnie kell valakinek.

MI TART IDE VISSZA?

Megkivántam az olajfákhegyi angyal keserü kelyhét
és megvetettem a várost, hétfőbűnök vérnyomos honát;
mégsem megyek innen. Maradásom s vágyam oly fonák:
Mi tart ide vissza?

Megkivántam az egyedülvalóság monostori csendjét
és megvetettem a hangos gyönyörök, vásárosok zaját.
Mégsem megyek innen, mintha utam' elállanák:
Mi tart ide vissza?

Megkivántam az olajfákhegyi angyal keserű kelyhét
és megvetettem utszéli csárdák bíboros borát;
mégsem futok innen, mintha fognának régi cimborák:
Mi tart ide vissza?

Megkivántam aszkéta-testek durva darócát
és megvetettem illatos asszonyok selyme suhogását;
mégsem futok innen, hol a szívnek a sirját karneválok ássák:
Mi tart ide vissza?

Mi tart ide vissza közétek, emberek, zöldszemüek,
élvezet-poharak morfiumától mámorosok?
Mi tart ide vissza közétek, bűn-molochok?

A lelketek!

AZ ÉN TEMPLOMOM.

Az én templomom már nem az a nagy dóm,
mely két toronnyal merészkedik az égre
s országuti vándort hangol szelid beszédre
keresztjével, kupolájával és harangszavával.
Az én templomom már nem az a nagy dóm.

És híveim nem azok a pipacs-szinü dámák,
kik selyem-illatoson besuhognak az ajtón
imakönyvüket mutatónak kicsiny kezükbe'-tartón
s félig-zárt pilláikon át szűrik a nézést,
hogy lássák, akit akarnak, s ne lássák, akit nem akarnak.

És híveim nem is azok a véres-szemü dendik,
rizsporos-arcu, szépségfaló lelki hiénák:
kik kőhöz-meredt lábbal bambán nézik a szcénát,
Krisztus ujszerü vértelen áldozatát,
és visszanéznek, ha szépen zenél a kórus.

Az én templomom pici szürke-falu hajlék
a szenvedések keserves palotája végén,
hol vér piroslik át hófehér kötésen:
karbol és jód, embersebek az én tömjénezésem.
Az én templomom kicsinyke szürke hajlék.

És híveim mankón misére-járó roncsok,
vasárnapos igémbe hörgő, ziháló mellek;
ősök bűnét nyavalygó testü gyermek;
önbűneik keresztjét hordó lázasok:
ártatlanok és bűnösök, de szenvedők, de szenvedők.

Az én templomom már nem az a nagy dóm.
Az én templomom már a Halál-vár kapuja tövében
kolduskodó szürke falu hajlék.

ERDŐ-TEMPLOM.

Valami titkos hatalom megunatja velem
néha a rónát s erdők vadonába bekerget:
éhezi lelkem a béklyót.

Ilyenkor nem kell az egész ég,
csak kicsi kékség, hogy el ne felejtsem.
Nem kell nekem a régi szabadság,
csak kicsi rés: hogy menekülni lehessen,
ha kivánni találom a rétet.

És átkarolom félkezemmel a meztelen törzsü fenyőfát,
másik kezemet rászoritom szerelemmel a szivemre.
Rámtör rejtélyes erejével a homályság
s mélységes ima-szókat csalogat ki belőlem.
Templomba jutottam.

Ölelésemtől oszloppá vált a fenyőfa
és minden fenyőfa, merre szemem lát, csupa templomi oszlop
és csuda-hang jár keresztül a csenden:
ékes-szavu kántor, fenyőmadár füttyent valahonnan
s orgonaszót búgnak kiséretül a lombok.

Az erdő tetején sulyosodnak a felhők.
A kegyelem-csorgató Isten dolgos veritéke
permetezik lassan végig a földön:
hogy új magvat öntözzön fenyőfa-gyökérnek,
gyökeret faderéknak, a törzset koronának,
és ki ne fogyjon e dómban az oszlop.

Érzem: a rámcsepegő Isten-veritéke
lábamból gyökeret ereget le a földbe,
törzset, lombozatot, koronát hajt ki belőlem,
hogy legyek én is lelki fenyőfa, oszlop a dómban.

S nehezült szívvel jönnek közelembe a lelkek,
átfogják derekam, forró homlokukat vállamra lehajtják.
S meggyökereznek az erdőn, hogy a messze szabadság
ne csalja ki őket száz-veszedelmü mezőkre.

S mellém sorakoznak százan-ezeren Isten-esőben
gyökeret eregetve, oszlopra meredve:
hogy, ha kihalnak a régi fenyőfák,
új oszlopokat találjon dómjában az Isten.

ADVENTESEK, KIRE VÁRTOK?

Hallgatóztunk pásztorokkal, jászol mellett angyalokkal,
Jairus-lányok ágya mellett, dombok alján, tengerparton:
s könny-kanális nyilt szemünkből bűntől szikkadott szivünkig
s két ököllel horpasztottuk melleinket bánatunkban,
hogyha szólt a Messiás.

És Néki adtuk két karunkat, csontra-száradott karunkat.
Néki adtuk hátgerincünk', üresre szikadt csontjainkat.
Néki adtuk vak szemünket, kiégett fénytelen szemünket.
Néki adtuk hangtalanra-vált szavunk', süket fülünket.
Néki adtuk nyomorunkat.

És Ő rózsás izmokat ragasztott béna két karunkra
és velőt fujt csontjainkba;
fényt fakasztott két szemünkben
és zenét adott fülünknek;
koldusságunk rejtekéből Isten-gyöngyöket halászott
s ajakunkon át szivekbe szólt ki Messiás-igét.

Ti mégis prófétás idők ködében vártok és jajongtok;
száradt karral angolkóros lábbal ültök utcasarkon
s hunyt szemekkel tapogattok sziklán Messiás-nyomot?!

Nem halljátok: kit dalol ki új idők Sionja, Róma?

Nem halljátok: kit beszél ki Lourdes, az új Tibériás?

Nem halljátok: kit zsolozsmáz éjjel millió kolostor?

Nem halljátok: kit másolgat ember-testre vad szíjostor

és szemünkből kit sugárzanak ki szent vigiliák?

Kire vártok, új-pogányok? Ghandit és Rabindranáthot?

Nézzetek Sion hegyére:

ezredévek óta fényli néktek már a Messiást!

MIG NAPPALUNK VAN.

(Dum lucem habetis, operamini: ut filii lucis sitis!)

Mig nappalunk van, jerünk utunkra, testvér!
Nincsen időnk már tétlen vesztegelni
parányi föld-tüzeknél.

Csak egy reggelt és estét kapott a sorsunk
és éjjelünkből nem lesz felébredésünk,
ha földön vándoroltunk.

Nem csillagoknak, napnak sem születtünk,
hanem magányos hulló-meteornak:
egy villanásra, lobbanásra lettünk.

Ha földre hullunk vas leszen belőlünk,
éjszaka-fényű, holt-hideg sötétség:
nem lesz erőnk majd újra égre-nőnünk.

Ha Napba szállunk, tűz fogan szivünkben:
világra világló forró fénysugár:
szemek, szivek melegszenek tüzünkben.

Azért, mig ég a tűz a vágyainkban,
— magasba vágyó lángos ifjuság —
repüljünk, testvér, holtom-holtodiglan!

Ó, ha egyszer Istenközelbe érünk:
nem húz a földre lomha fáradásunk,
hanem lenyul két Krisztuskéz utánunk
s ölébe kapja fényünk'.

UJ EGYIPTOMI JELENET.

Állok a gyárak vaskapujánál: fekete őrszem.
Vigyázom: az élet hogyan idnul el utra az éjből.

A téli sötétből, hajnaltalan hajnali ködből
sok siető, szótlan fekete rányék bukkan elő;
emberek vonulnak előttem hosszu sorokban a gyárba:
fonnyadt fiatalok, nyult merev arcu örögek, csupa munkás.

A kinemaludt éj maradék-láza fénylik szemeikben;
válluk görnyedező, mintha rajtuk pihenne a föld;
lomha jövéssel jönnek, éj-komoran egymásra köszönnek,
sorba sorakoznak. Élet-csatatéren harcos katonák.

Számbaveszi őket papiron ceruzával a legfőbb.
Aztán elnyeli mindet fekete torkával a gyár:
százat, ezret, férfit, gyereket, asszonyt, hajadont.
És zúg-zakatol Mammonkirály mühelyében a munka.

Szunnyadó kohó-tüzek, megannyi éhes oroszlán,
fölujjonganak örömükben: hiszen ennivalónak
szenet kapnak, vasat kapnak és italnak friss ember-erőt.
És vöröslő füstfelhőt sóhajt fel az égre a kémény.

Estenett, mire a vad rohanástól megtüzesednek a gépek,
meggörnyed a sok váll, megrogyadoznak a térdek
s az izmok görcsökbe csomóznak a férfi-karokban:
az elpihenő estbe hosszan belesír a sziréna,

s éltet-unottan, szipolyozottan, lelkefogyottan,
fekete arccal, fekete szemmel, fekete sorsba törődve
haza-indul a munkás. A tegnapinál kevesebb az erője,
holnap még-kevesebb lesz s elfogy időnek előtte.

Ki mondja nekem, hogy ebben a világban úr a Szabadság?
hogy rabszolga-tömegek nem piramist hordanak össze?
hogy az embert nem korbáccsal veri munkára az éhség?
hogy nem rabszolgák jaja a gyárak sziréna-sirása?
És ki mondja nekem, hogy nem zsarnok a földön a Mammon
és nem kell senkinek erre a földre ma Krisztus,
aki járomba-fogott milliókat fölszabaditson?

Ki mondja? Ki mondja?

BÁRÁNYKA VOLT SZEGÉNY.

Vándorutamban hozta elém az Isten.
Fennakadt a bokrokon. Tövis marta sebesre a lelkét
és bégetett keservesen.
Bárányka volt szegény.

Megszántam őt, amint az Istenfia mondta:
hogy sajnálni kell a bárányt, ki elbolyongott
és magával tehetetlen vergődik fent a bokron.
Megszántam őt, ahogy az Istenfia mondta.

És kiemeltem őt a tövisből.
Igaz, az én kezem' is megverte az ág
és a tövistől vérbeborult nekem is az arcom,
mert a bokortól elvettem a zsákmányt.

És vállamra vettem, ahogy az Istenfia tenné;
és lehelletemmel sebeit megsimogattam.
Magamon éreztem szive új dobogását.
Bárányka volt szegény.

Jóságosan nézett szemembe, mint a gyermek,
akit az utca-hidegből bevisznek melegedni a házba,
s kinek kenyeret és szeretetet adnak ebédre.
Bárányka volt szegény.

És letettem az utra. Látni akartam:
tudja-e hol van a nyáj? hol az akla?
Ő mozdulatlan' állt tétova fejjel,
mint aki most született.

És megkerestem vele együtt a nyájat,
a sok kicsi bárányt, akik összeszaladnak:
mert félnek a magánytól és a világtól.
Nekik nem kell a szabadság.

Az én bárányom sirva fakadt:
mint kicsi gyermek, ki nem akarja az anyját.
de akarja az embert, a mentő idegent,
a bokrok, tövisek leverőjét.

És mondtam neki lágyan, ahogy az Istenfia tenné
Nem én vagyok a jó, nem én vagyok a mester,
hanem Isten-Atyám, ki a bárányt nyájba terelte
s engem egyedül küld a világba.

És szomorúan visszatereltem a nyájba.
Amint mentem az úton, hallottam még a sirását,
szerető kicsi lélek bánat-fuvoláját.
Bárányka volt szegény.

NEKÜNK MAGUNKRA KELL MARADNUNK.

Testvér, ha látsz gyerekcsoportot
vigan vonulni tarka rétre
és játszani szembekötősdit,
vagy táncra-kelni kéz-a-kézbe’:
te nézz a szürke messzeségbe!

Testvér, ha látsz ekét vezetni,
magot kiszórni szürke rögre,
legény-hadat kalászt aratni,
asszony-fejet munkára kötve:
te nézz, te nézz a szürke ködbe!

Testvér, ha látsz vonulni férfit
sötét-jövőjü küzdelembe,
ki harcra-biztatóra várón
szivedhez inni közeledne:
te fuss, szegény, a rengetegbe!

Ha hajt is, űz is ősi vágyad
szivet keresni emberekhez,
szivet kinálni harcosoknak:
maradj te hű a végzetedhez,
szivet cserélni nem siethetsz.

Szivünk a földi hontalanság
bolygó, magányos álmodója.
Nekünk magunkra kell maradnunk,
mig el nem ér vágyunk hajója
a másvilági kézfogóra.

JAIRUS LEÁNYAI.

Tizenhatévesek.
Nemrég' mosolygós volt még szemük s az arcuk'
rózsapirral liajnalozta bé az ifjúság.
Szapora-menésüek voltak és ruhájuk
lengett, mint a szélben ringó buzaföld.

Nemrég még a százszemü Élet leselkedett reájuk:
táncos ifjak, holdhoz könyörgő szerelmes vőlegények;
kisértés, szenvedély, gondtalan csoda-álmok:
minden, mi megejtni bir, ami álnok.

Nemrég, ha feléjök nyulni merészelt örömittasan a föld
keze megremegett, mielőtt elérte volna őket;
erényeik villamos árama szikrázta ki tiltakozását.
Szépségesek, igézők voltak: tizenhatévesek.

És ma halottak.

Mosolytalanra-meredt vonásuak, beesett arcuak;
sápadtak, mozdulatlanok: igazi holttetemek.
Már nem ifjak, végtelenül öregebbek az öregnél;
sem tizenhatévesek, sem százasok, hanem halottak.

Elmenekült mellőlök a vágyó karu, száz-szemü Föld:
nem kellenek többé neki holt-halaványan.
A kisértés, a szenvedély, a bűn tovább-repültenek:
nekik sem kell a hóka szem, meredt szív.

Csak halott-sirató, pénzért kacagni kész
sárgaszemü asszonyemberek jajonganak köröttük:
de nemsokára tovább-rohannak ők is
siratni pénzért új halott-leányt.

Végig bolyongok szomorú nagy sorukon.
Minden pillanatban sokezren vánszorognak
meghalni rútul s növelni sort közéjük,
tizenhatévből aggok sorába vándorolni.

Ezek maguktól mentek egyszer vakon halálnak.
Előbb szemöket, majd szívöket tevék a fontra;
eladták szőke-barna fürtjüket, köntösüket kivágták,
hogy tessenek a gyönyöröknek és a Halálnak.

A Halál megkivánta és kiitta belőlök a lelket.

Ők, ők a halottak e kor nyoszolyáján:
a tizenhatévesek, kik sose' fognak fölvirágzani,
mert levetették magukról az égi tavaszt,
mielőtt illatteli, szinteli sziromba fakadtak.

Jairus leányai, az elsietett Élet halottjai,
be szívesen hoznám közétek egyszer a Krisztust,
hogy megfogja sárgult kezetek' s szivetekbe kiáltsa:
Talitha Kumi! keljetek föl a Halál-nyoszolyáról,
hisz' a lelkek tűzhelyein titeket is vár még
új szerelemmel új életre az Élet, az Élet!

TŰZKERESZTELÉS.

Reggelre-virradóra, bálozás után
dalt-dudolva jött felém a férfi.
Jövése bátor volt, bár ingatag.
Nehéz lett vón előle észrevétlen'
mellék-utakra térni.

„Jó-éjszakát!" kacagta rám bután
s lehelletével jött felém a borszag,
éjszakázó torkok mocsári gőze,
s két szeméből buján reám-vigyorgott
a vérség hegedőse.

„Boldogtalan" beszéltem indulattal
„a józanoknak reggel volna tán!"
Értetlenül nézett reám a vénhedt
fakó szemü, Bacchus-beszédü, lomha
menésü sarlatán.

„A józanoknak ...?" kérdé csodálkozóan
s tova-indult sötétre-vált szemekkel.
Utamra mentem én is beburkolózva
gondjaimba. De jött a szó utánam:
„a józanoknak ... reggel..."

„Egy szóra mégis!" kiált megint utánam
és megálltam a szürkehátu járdán.
Visszafordult és józanult jövéssel
kisért tovább. Holt illatu lelkét
nagy-szánakozva áldám.

Vallomást tett okosra-vált szavakkal:
„Televagyok én bűnnel s tüzes borokkal
itattam szívem’ sok-sok éjszakán.
Ne vesse meg azért e csunya lelket
tisztelendő atyám!

Pogány vagyok, istentelen pogány:
nem böjtölök, templom felé se’ nézek.
Szegény anyám, ha tudná: hova tünt el
az a könnyel, édes anya-csókkal
belém-lehelt igézet!

Pogány vagyok, istentelen pogány:
de bolondul jó még szivem, szegény.
Hiszi, vagy sem: az ingét odaadja
— ha lát nyomort, vagy könnyes arcokat
e bűnös agglegény.

Agyam halott és szivem-világom
csupa vétek, csupa mocsár-hinár.
Halott vagyok, halott, halott, halott:
hová a régi, ifju, tiszta vágy csak
sirdogálni jár.“

Belenéztem kiégett két szemébe:
két semmi-szem, élőhalott szeme.
Ajkára néztem: vértelen fehér.
Arcára néztem: huj, belőle mintha
pestis kéklene!

Elém rogyott és jajgatott, könyörgött:
„Ha van hatalma tagjaim fölött,
vegye le rólam, jaj, a vérhalált!“
Jajából a vétkező világnak
pokla rám-nyögött.

És összeszedtem minden lélek-áldást,
mit osztanom az Isten átadott
és két kézzel szórtam ki a világba,
hogy fölkeljen a vérség-ravatalról
minden szegény halott.

PÁRIS.

Láttalak téged, Páris, Babilonnak,
bűnök városának.

Láttalak téged részegszemü lánynak,
alig-ruhásnak, vadnak, féktelennek,
férfi-ablakokhoz elmerészkedőnek,
vért-tolvajolónak,
gyanutlan ifjat kéjjel gyilkolónak,
szolgaszemélynek, zsarnokoskodónak.
Láttalak téged sátán asszonyának.
Láttalak téged, Páris, borzalomnak.

Láttalak téged, Páris, szent Sionnak,
lélek templomának.

Templomszugolyból égrenéző szűznek,
ember-áradatban szemérmes hajadonnak,
Magdolna-szívnek, mellet-verdesőnek,
férfi-szemek elől messze elmenőnek,
galambszelidnek, hattyu-szótalannak,
kincseket kacagva szétosztogatónak,
fenköltnek, szépnek és alázatosnak.
Láttalak téged, Páris, hófehérnek.

És kérdeztem a Szajna vizétől:
Az óceánnak mit viszesz innen?

— Poklot!

És kérdeztem a széltől:
Mit röpitsz innen az égnek?

— Szenteket!

Láttalak téged, Páris, Babilonnak.
Láttalak Sionnak.

ISTEN GESZTUSAI.

Testvéreim, tudtok-e hinni a régi szavaknak,
a régi csodáknak? Lázárnak, a naimi anyának és Jairusnak?
Hisztek-e a mindennapos istenigének,
a mindennapi csodáknak?
Hisztek-e a fűnek, mely nem önerővel jön ki a mélyből?
Az illatoknak, miket Isten fuj ki a rózsasziromból?
Házaitoknak, melyeknek tégláit Isten keze tartja?
A csillagoknak, miknek az utját Isten keze irja az égre?
És magatoknak, kik televagytok
Isten felé való örök nyujtózkodással?

Meghalt a ti hitetek:
nem tudok hinni a mindennapos isteni szónak!
De nem halt meg az Isten!

Aki határról-határra lehelli a magvat:
szétveri néha a csillagokat
és rálöki szilánkjukat meteornak a földre.

Aki meggyujtja reggel mécsesnek a hajnalt:
lángba-haragitja a földnek a mélyét
és házaitokra zuditja szörnyü epéjét.

Aki cseppenként eregeti kerteitekre a felhőt:
mint mosóasszony a teknőt, kiboritja a tengert
s megfulnak a ligetek, a szigetek, a házak, az ember.

Aki megvédi viharban sziklán a borókát:
forgószéllel csavarja ki völgyben a tölgyet,
szedi le házaitokról a cserepet, a zsuppot.

Aki őrangyalt állit vigyázónak kicsi gyermeketekhez
ha nagyoskodtok és dicsekesztek, magatokra maraszt,
és ti testvéri szavakkal halomra öldöklitek egymást.

Aki megszűri tinéktek a hegyekben a forrást:
megmérgezi folyóvizetek', hogy pusztuljon az élet,
mit méltóságosan élni nem akartok.

Testvéreim! Hova lett hitetek?

Uj fáraók, ti!
A naptalan, sáskás, a vérvizü halálos
tiz egyiptomi vágás, tiz rettenetes isteni gesztus
lenditi majd a hitet szivetekbe.

FELTÁMADÁS.

E kor csaták után maradt üszök
s én benne múltba-érző számüzött.
Köröskörül romokba halt falak
s kóborcigányok sátraik alatt
lesik, mikor kerül megint falat.

Álmaimból felkorbácsol a vágy,
hogy éjeken, a hold ha égre hág:
e züllt romokhoz újra visszatérjek
s a jajbilincsben vonagló lélek-éjnek
feltámadást beszéljek.

Jövök tehát, boldogtalan romok,
ébredjetek fel: én kolompolok
és elmesélem küldetésemet.
Az ég üzente, hogy ne késsetek
és halk szavamból Istent értsetek.

Ne álmodozzatok és ne várjatok:
nem állhat vissza régi házatok,
a múltvilágból maradt rom felett
templomot kell már építenetek
és abban oltárt kell emelnetek;

örök oltárt a régiek helyett,
amit a vér még meg nem szennyezett,
és arra Istent kell helyeznetek
és az egekbe tömjéneznetek,
hogy végleg el ne vesszetek;

Mammon helyére Jézust tennetek,
Bacchus helyére ős-erényeket,
Léda helyére szent Szűz Máriát,
káromkodásra jaj-litániát
és vér dalokra Istenáriát;

a testet kell kinpadra vonnotok,
mely megtagadta embervoltotok'
és vályuhoz vonszolta lelketek',
holott a Krisztus tett elébetek
vérrel aranyzott tiszta kelyheket;

s a lelket kell még megtalálnotok,
amit sarokba vert kaján-konok
ős-mostohátok, kéjes testetek,
és rém-mesékkel félős-reszketeg
hamupipőke-sorsra kénytetett.

A régi énnek meg kell halnotok
és eltemetni minden álmotok';
a vér-ember helyébe szellemet
a bűn-emberbe új erényeket
kell végre átültetnetek:
hogy éljetek!

EZEN AZ ESTÉN.

Ezen az esten, szentséges havas esten,
mikor az élet a legszelidebben
jár el a házak előtt
s följajdul a várás már a szivekben,
miket a bűn moha feketére benőtt:
szabadra-eresztem a lelkem'.

Nekem úgy sincs várni valóm a világban:
unom a rangot, emberi szépet; sok zabolátlan
vágyat feledés-temetőbe temettem:
gondom, mindenem már odaát van.
A szabadság angyala szólja felettem,
zúgja világba a békém'.

Érzem: ez a boldogság, ez az éden,
mit az ég küld le a földre cserében
szabad-repülésü sziveknek:
kik egyszer, a Lélek tiszta hevében,
magukból mindent kivetettek,
mindent, ami föld volt.

Hát eleresztem a lelkem' a hópehelyekkel,
és betekintek mindenfelé új üzenettel,
s osztogatom szivemet; magamat
besugárzom az ablakokon s betelik égi meleggel
minden emberi jóakarat,
minden kicsi kunyhó.

Csecsemőknek adok édes anya-emlőt,
ifjaknak hitet, mi a szent-hegyeken nőtt,
tikkadt ajakoknak nyujtok poharat,
szomorúknak szólok messze jövendőt,
bünösöknek Jézus-szavakat,
perelőkre leáldom a békét.

Szívem-kamarám, mint száreptai korsó,
megtelik újra, mielőtt az utolsó
csepp anyatej, hitfény, jószívü feddés,
Krisztus-igéből sarjadt vigaszos szó
kifogyna; betölti megint a teremtés
fogyhatatlan égi javakkal:

hogy újra kiosszam lélek-magamat
csecsemőknek, édesanyának, hit-javakat
váró szomorúknak, síró bünösöknek:
ha a bethlehemi égen újra fakad
a csillag, mely fénybe fürészt meg
mindent ezen az estén, szent havas estén.

ULTOLSÓ SZENVEDÉLYEM.

Kiégetem szivem’ sziveddel:
kioltva mind a szenvedély.
Csak egy maradt, csak azt ne vedd el,
Isten, mig még-egy ember él.

A könnyes embert add még szeretnem
péter-szemekbe nézzek én,
s magdolna-szem ha könnybe rebben,
a könnyet hadd töröljem én.

S ha kiapadna már a szemekben
az ember-sirta könnypatak:
vegyél, Uram, magadhoz engem,
mert szenvedély nélkül szivemben
az élet úgyis megszakad.

HA ÉN MEGINOGNÉK.

Ha én meginognék:
megremegne velem együtt a föld is,
melybe belefurtam száz gyökerem',
és minden cserje megrendülne tövemben,
meghalnának az ibolyák és kankalinok.

Ha én meginognék:
megremegnének körülöttem a tölgyek,
felhördülne fájdalmasan az erdő:
az egész erdő belém-jajongna, sirna.

Ha én meginognék:
kireszketném magamból szelid madárhadam'
s kiráznám oduimból a harkályt, fakopáncsot,
s védelmemet könyörgő vadgalambokat elüzném lombjaimról.

Ha én meginognék:
lelkemen fészkelő néhány kicsi lélek
ájultan zuhanna a földre
és vigasznak halált könyörögne.

És föléjük lehullana lombom
és nem dalolna rólam hálát senki az Urnak,
hanem panaszok sirnának fel az égre,
hogy mért adott egyszer nekik engem
és mért hagyott ledőlni holtan a földre.

Istenem! szálljanak el rólam idegen erdőre a lelkek
s verd szét villám-kalapáccsal a törzsem':
mielőtt meginognék!

SZÜLETNIE KELL VALAKINEK !

Kinlódik a világ. Anyakínokat érez. Szülnie kell Valakit.

Mert nyugtalan a föld. Haragot morognak a vezúvok, az etnák;
füstöt, tüzeket köhögnek s fojtogatják a családban a békét.
Láz rázza a nagy-hegyeket s a völgyekben reszket az ember.
Vajudás ez: a föld vajudása. Szülnie kell Valakit.

Mély ember-sóhajok szakadnak fel a földből,
bosszu liheg s haragok cikáznak át a világon.
Láz rázza az emberi lelket: harag-láz, gyönyöröknek a láza.
Vajudás ez: ember vajudása. Szülnie kell Valakit.

Rongyba-dugott gyermek vánszorog fel piszkos pince-odukból.
Levegőt akar inni s napsugár-kehelyért nyujtja nyakát.
Sápadt, erőtlen; szederjes az ajka; rázza nyomor-láz.
Vajudás ez: nyomor vajudása. Szülnie kell Valakit.

Haragszik az Ég is. Halállal kaszálja az embert,
jéggel aratja vetését és kenyerét tüzzel emészti.
Láz rázza egünket: a haragvás isteni láza.
Vajudás ez: az Ég vajudása. Szülnie kell Valakit.

E minden-vajudásból Valakinek születnie kell,
aki csendesedése leszen a hegyek méhében a láznak,
a völgyekben az ember-remegésnek;
aki a bosszu testvérre-indult villámait pokolba lövi
s kiissza sóhajaink keserü kelyhét;
aki levegőt ád a tüdőnek, fényt a szemeknek
és meghímezi ruhának a rongyot;
aki Isten-tüzeket gyujt megint a szivekben
s az Ég haragos szavát áthangolja allelujának.

Vajudik a Minden.
Krisztust készül újra leküldni a földnek az ég.

TALÁLKOZÁSOM A HALÁLLAL.

V.

1. Agy-elsötétülés.
2. Holt ifjuval való elbeszélgetésem.
3. Aki helyembe lép.
4. Kerestem a halált a katafalkon.
5. Rheimsi csatatér.
6. Szurony-sánc.
7. Verduni kiáltás.
8. Melyik a negyvenezerből?
9. Vonaton, át a Piávén.
10. Vakok vonulása.
11. Kolosszeum.

AGY-ELSÖTÉTÜLÉS.

Viszem előre-megszövötten
agyamban mondanivalómat.

Beszélni kezdek.
Árad belőlem szét a szó
a nagyteremben.
S éhes szemmel, szomjas ajakkal
isszák a gondolat-italt:
s én öntöm, ontom, újra öntöm.

Egyszer - ki tudja, hogy' miért?
agyamra mintha sűrü fátyolt
teritne csontos ujju kéz
szemfedőnek.
Vonaglom, de minden hiába:
megáll a gondolat fejemben
s szavam az ajkamon remeg.

A nagyterem tágult szemekkel
mered reám, a szó-halottra,
a néma gondolat-halottra.
Én hallgatok, én hallgatok.

Egyszer, halálos-észrevétlen,
fény gyúl a rémes agy-sötétben
s tüzes emlékezés-szekéren
visszajő a gondolat.

Indul a szó s az ijedt arcok,
borús szemek megint ragyognak..

És én e fénynél remegve látom:
a nagyteremből hogyan suhan ki
elnémulásom szemfedőjét
lengetve zordul a Halál.

HOLT IFJUVAL VALÓ ELBESZÉLGETÉSEM.

Holt ifjuval egymás szemébe néztünk
hosszasan, mélyen és szerelmesen:
mint jegyesek, ketten ha maradnak
s nincs mögöttük senkisem lesen.

És kérdezém: Fakóra-vált szeme
sajnálja-é, mit ifjan itthagyott;
a szép arcot, a tájat és a kertet?

Ő hallgatott, ő hallgatott.

És kérdezém: Kihült szederjes ajka
szomjazza-é a mézet, harmatot,
a lángokat, a szív kilobbanásit?

Ő hallgatott, ő hallgatott.

És kérdezém: nem fáj-e holt
fülének fülemüle-szónak, orgonabugásnak,
ember-szavaknak csendbe-bénulása?

Ő hallgatott, ő hallgatott.

És kérdezém tőle a szerelmet,
a kincseket, a fényt, a sok nagyot:
mikért egekre ordit annyi lélek.

Ő hallgatott, ő hallgatott.

S hogy betakartam gyolccsal szederjes ajkát,
fülembe sugta a holtnak szavát a csend:

Megtudod egyszer mind-mind' odafent.

AKI HELYEMBE LÉP.

El fogom egyszer hagyni a posztomat én is,
mikor csupa kérdés leszek magamnak és a világnak;
mikor épen megnyitom ajkam', hogy valamit a földnek üzenjek.

Miért születtem ?
Be sokszor kérdeztem magamtól s kérdezem újra a földtől!

Másoknak azt felelem, hogy élni születtem, teremni születtem:
mint a szőllő-venyigék termik a bort az ajaknak
s a szántóföldek termik az embernek a búzát.
Születtem, hogy másoknak teremjenek belőlem a gondolatok.
S én nem ehetem majd a magam-kivajudta kenyérből
és nem fogok inni boromból:
amint nem eszik kenyeret a kenyér s a szőllő nem issza a bort.

De ha magamnak akarom megfejteni titkom',
kérdés maradok s érzem, másvalaki fogja megmondani nékem:
mire születtem ?

Mért kell nekem élnem ?
Be sokszor kérdezem magamtól s kérdem a világtól,
valahányszor kicsinynek mutat milliók seregében a magányság!

Másoknak azt felelem, hogy élnem adatott ezért a világért:
amint élnek a királyok a nemzetekért, katonák a hazáért,
amint élniök kell a nagyapáknak késő-unokákért
és az édesanyáknak a jövőért.
Élnem kell nekem is, hogy életet adjak a világnak:
pedig én nem érek unokákat, nem forgatom a kardot
és jobban szeretem a szolgát a királynál.

De ha magamnak akarom kiszólni a titkom’,
kérdés maradok s érzem, másvalaki fogja megmondani nékem:
mért kell nekem élnem.

Mért vagyok áldozat én ?
Be sokszor kérdezem magamtól s kérdem az égtől,
valahányszor szorosabban fonja karját nyakam körül az Isten.

Másoknak azt felelem: A lelkekért lettem áldozat én;
amint áldozatok voltak a próféták Izraelért,
amint áldozat a bárány, mely erőre táplálja az embert
tejével, vérével és anyásan betakarja gyapjával a fázót.
És felelem, hogy megsimogatta Isten az arcom’
s a kegyelem cukrát mutogatva vitt fel az oltár tetejére,
amint a bárányt csalogatják illatos füvekkel a bárdhoz.

De ha magamnak szeretném kiszólni a titkom’,
kérdés maradok s érzem, nincs itt még az időm,
amikor megmondja valaki nékem: mért vagyok áldozat én.

De egyszer ez a sok kérdés össze fog csapni felettem
s fuldokolva kusza rengetegükben megvillan a válasz,
melyet szeretnék diadallal kiszólni a földnek.
De befogja ajkam’ a hullám, mit a Halál keze kavar fel,
és valaki, aki utánam fogja meg a tollat
és utánam lép föl az oltárra a lépcsőn:
kikiáltja a világnak úgy, hogy én is hallom az égben:
mire születtem, kinek élek s mért vagyok áldozat én.

KERESTEM A HALÁLT A KATAFALKON.

(Karácsonyi János püspök temetésén.)

Hajadonfős-ünnepesen álltam fekete katafalknál
s köröttem is emberek vetekedtek, hogy lássák a halottat.

Pap volt. Tegnapelőtt mindenki látta őt, aki akarta;
asztala mellett tollal a kézben, a templomban imával az ajkán
s az utcán révetegen századok bölcsőjébe tekintőn.

Tudós volt. Szavára a multak élve siettek elő
a sirokból, a kövekből, sárgult papirokból:
s a halhatatlanság szavával mentek a Jövőnek elébe.

Most ott nyugszik édes-szeliden. Körülötte koporsó.
S a koporsót fény-föveggel fejükön őrzik a fáklyák.
És az ezer-ajku tömeg egymásra hajolva susogja: Itt a Halál!

És keresem én is a Halált, a fekete Királyt, a koporsón.

Hol a Halál, kinek tiszteletet tenni jöttünk ide össze ?
Ő voln'a Halál, aki ott fekszik végtelen pihenéssel ?

Nem lehet, feleim! Halálkirály nem pihenőz' katafalkon.
Nem nyulik el, mint napszállta után a füvön fáradt arató-had,
s kezeit nem teszi keresztbe a mellén.

És hiába keresem a Halált pihenős katafalkon.

Belenézek kereső szemmel az emberi hangya-tömegbe.
Fehér zsebkendők villannak elő éjfekete ruharedőkből,
hogy a tiszta szemek harmata porba ne hulljon.
Sirnak a lelkek s a fáklyafényben fehérre szinűlnek az arcok
és a szemek gyémántba ragyognak.
Jaj, látom: emberszemeken át hogy' sír a Halál!

Látok más szemeket. Egymásra tekintnek s elmosolyodnak:
vőlegény-szemek, menyasszony-szemek egymásra találnak
és ragyogásuk élet-viadalra kél a gyertyalobogással.
De a fáklya-közelben elfehérül élet-piros arcuk.
Jaj, látom: hogy' mosolyog emberszemen át a Halál!

És a messzi-sorokban ketten egymás hideg szemébe néznek:
sugdosódnak, elhallgatnak, hogy a tervnek agyukban
éltet adjanak s még a temetésen világra-jöjjön az üzlet.
S hogy megszületett szemökben a pénz: hidegen elmosolyodnak.
De lelkem előtt hulla-kékre torzul az arcuk.
Jaj, látom: embersziveket arany kötelével hogy' fojt a Halál!

Testvéreim! Temetésre ha mentek:
Halál-Királyt ne keressétek fent a katafalkon!

RHEIMSI CSATATÉR.

Viharok meneteltenek itten: páncél-lovagok, gépkatonák.
Vasparipáik patája nyomát siratja száz falu, város.
Romok, üszkök, megszenesedett csonka fatörzsek
meredeznek az égre Halál-Király győzelmi jeléül.

És a romok közt kísértetesen feketéllik az ágyu:
negyvenkettes, harmincfeles, huszonnyolcas fekete torkok
ajakukkal a földre tapadva, mint lőtt-szivü vadkan.
Jóllaktak házzal, templommal, jajjal, emberi vérrel.

Köröskörül fekete gúlák: agynélkülvaló puskacsövek,
a Haláltánc némult fuvolái; srapnel-lövedékek,
beszakadt vas-koponyák; drótsövény, gránáthüvelyek:
megannyi acélborda, acél-láb, acél-kar, vas-állati csontok.

És az acélok holttetemén vigyorogva rágódik a rozsda.

Ej, ha az a tengernyi verejték, mit a kohók pokolába
önnön-erejéből beleizzadt millió kemény-karu munkás,
az izzó szivü népek gyűlöletére hullt volna esőnek:
harci tüzek helyett a béke pásztortüze égne a pusztán.

Ej, ha a népek a bányák aranyát, mely beleolvadt
a hajókba, ágyu-csövekbe, szuronyokba, puskagolyókba,
békés tavaszon bevetették volna buzamagnak a földbe:
volna-e karikás szem, pince-lakás, rongyruha, pestis?

Viharok meneteltenek itten: fekete lovagok fekete paripákon
és nyomukat könnyel telesirja a föld.

SZURONY-SÁNC.

(Tranchée de bayonettes — szuronysánc — a verduni egyik erőd tetején német gránátoktól elevenen földbe temetett katonák. Sokat kiástak közülük. A többiek — ugy, ahogy a harcok után maradtak — háborus emlék gyanánt ma is ott állanak kezükben fegyverrel, melyből csak a rozsdás szurony látszik: földben álló csontvázak. Föléjük kő-árkádot épitett a francia kormány.)

Itt erdő lombozott egykor. Cserfák, kemény-gerincü tölgyek
dacoltak a viharral, játszottak a nyárral a téllel.
Vadkanok, őzek, sasok, fajdkakasok, rókák tanyája volt ez
s őrszem gyanánt állt e hegyek tetejére a csend.

De berontott egyszer e vadonba erdei vadnak az ember
s kiverte a vadkant, az őzet, a rókát, sast, fakopáncsot,
és ön-fogait növelte meg vadkan-agyarnak, s ön-kezeit
vércsekaromnak. És riadót bömbölt bele a csendbe.

És a sátán vihart kacagott; tőből kicsavarta az erdőt
és a fatörzsek helyébe is embert babonázott:
egymásra vicsorgó tigriseket, visitó vérszagu vércsét.
és millió-pár szem villant gyűlöletet millió harci sisakból.

És a millióból való egy-ember önnön-agyarával tépte husát
és önmaga karmaival csapolta magából italnak a vért:
mig csontvázra nem ölte magát s részegre nem itatta
habzó piros emberi vérrel a földet.

A föld a holt ember maradékcsontját magához ölelte.
Most imigy állanak: csontváz-kezeikben a fegyver;
belőlük semmise' látszik, se' fejük, se' gerincük: csak a szurony,
Örök intésnek maradott szörnyü szurony-erdő.

Ti verduni csont-katonák, kik őrt-álltok a bércen,
rozsdás szúronyotokkal fenyegessétek ki a földnek a békét:
hogy csontjaitokból fölnevekedjék újra az erdő
s álljon helyetekre a hegyek tetejére őrszemnek a Csend!

VERDUNI KIÁLTÁS.

Fekete csend. Nem szelid örömök elcsitulása:
hanem temetős, fekete, fekete csend.

S e fekete csendben fehér katonák lélegzenek, élnek:
csontváz-katonák. Nincs már nevök a földön:
hősök, jeltelenek. Alusznak bent a hegyekben
s hevernek szanaszét a tetőn. Csak a lelkük egész:
itt a kezük, ott a lábuk, amott a koponyájuk;
izomtalan, sárgára-avult szanaszét-embermaradékok.

Lefekszem közéjük a porrá-srapnelezett szikla-fövenyre.
Földhöz szoiítom dobogó szivemet,
hogy érezzem a háboru lelkét.

Elnyelt csatazaj visszhangja süvölt a fülembe.
Visitnak a fürge golyók, búg-bömböl a gránát.
Káromkodnak s búcsu-imákat hörögnek a torkok:
Édesanyám! ... Jegyesem! ... Gyermekem, édes! ...
Árva családom! ...

Igy zug a háboru lelke a hantok alatt.

Majd elhal a zaj s a halottak egymásra tekintnek.
Kezükből kihullik a fegyver, a bosszu, a gránát.
Kezet ad egymásnak a gallus a germán
és kérdezik egymást: Ott-fent mit csináltunk?

És szemökre hull a fekete csend, a fekete csend.

Én szomju szivemmel felszivom a verduni kérdést
a hantok alatt halált-aluvó katonák ajakáról
és kikiáltom, hogy zúgjanak a Vogézek, az Alpok, a Tátrák:

Emberek, testvérek, feleim: mit csináltok?!

MELYIK A NEGYVENEZERBŐL?

(Verduni csatatéri kápolna, ossuaire.)

Tizezer faragatlan fehér fakoporsó négy-négy katonával:
csontváz-katonával. Rendbe sorakoznak, mint mikor éltek.
Kő-fal körülöttük s fölöttük kőből-faragottan az égbolt:
negyvenezer hősnek remekelt csontváz-oratórium.

Az oltáron katonás rendben őrt-állnak a fények.
Bent csupa csend, csupa gyász, csupa árny.
Nem lehet itt szava senki fiának, csak susogása
remegő ajakoknak, félős dobogása sziveknek.

Belerendül a lelkem e gyászba, e csendbe.
Negyvenezer hős, negyvenezer csontváz ...

Amint elréved a szemem tizezer fakoporsón,
megfogja karom' valaki. Asszony, fekete asszony:
csupa gyász, csupa árny, csupa jaj, csupa lélek.
És odavonszol erővel a csontváz-katonákhoz.

Felemel egy fedelet, kettőt. Felemelné mind a tízezeret,
ha hagyná az oratórium őre. Az asszony szeme csupa láng.
„Mondja, uram: az én fiam melyik a negyvenezerből?"
kérdezi tőlem s kutatón belenéz a szemembe.

Az őr tovahúz s a fejére mutat: „Eszelős a szegény."
Az asszony csupa jaj, csupa gyász, csupa lélek.

Eszelős?... Nem eszelős! - tiltakozik bennem a gyermek -
Azóta negyvenezer fia-vesztett anyának a lelke kérdezi tőlem:
„A negyvenezerből melyik az enyém, jaj, melyik az enyém?"

Irgalom Istene, küldd haza néha a holt katonákat
álom-lovakon feleletnek az édesanyákhoz!

VONATON, ÁT A PIÁVÉN.

Gőzparipánk pöfögőn vágtat ki a hegyekből a szabadba.
Patái alatt csikorognak, sikongnak a sínek.
Fent a hegyekben dideregnek még a juhászok:
de előttünk asszonyi kézzel terítgeti már a tavasz
tarka teritővel a rétet,
hogy bársonyos legyen az utja szemünknek,
mig a napsugaras égaljig elér.

Magyarok utaznak a rónán Velence felé.

Nemrég' nyihogó paripákon meneteltek el itten
magyaralföld bronzarcu vitézi, huszárok
s alattuk vésztsivitón remegett meg a föld.
Most, hogy Róma igézi az útra szivünket:
a rétek, a lelkek mosolyogva köszöntnek;
vonatunkban a Béke köt össze magyart taliánnal.

Mi is dalolunk, kacagunk szent gyermek-örömmel
és örömest hallgatja dalunkat a vén kalauz,
mig vonatunk meg nem lassitja menését.

„Uraim, itt a Piave!" szól szeliden
„Önök magyarok!" s föveget a kezébe ragadja.

Mintha villám hasogatna belénk:
itt a Piave! itt a Piave!
És belehalkul a szó a szivünkbe:
itt a Piave...

Ablakhoz rohanunk mind-valahányan
s kezünkkel komoran mutatunk a habokra:
Ott, ott viszi az ár sokezer katonánkat,
magyar édesanyák szive áldozatát a hazáért...

És a habokból ember fejeket hoz elő agyam:
hunyt-szemüek mind s fehérek mint a halottak:
mégis mintha sóhaj viharozna felénk ajakukról,
a szatmári tizenkettős katonák ajakáról
üzen a majtényi siknak, az édesanyáknak a Piave.

S a gyülölet, mely bennem pillanatokra föllobogott,
áldásra nemesül a szivemben.
Ki könyörögne átkot egekből a vizekre,
melyekben testvéreink lobogó szive pihent meg;
melyeken magyar édesanyák szomoru lelke lebeg?

Gőzparipánk vad szörnyü irammal száguldani kezd
s mig látom a síkon kanyarogni folyónkat,
szomorúan szórom feléje az áldást:
Áve Piáve!

VAKOK VONULÁSA.

(1925-ben ezer világtalan katona vonult asszízibeli szent Ferenc sirjához.)

Vakok. Szemök világa a nagy ember-rengés alatt kihunyt a csatatéren
kioltotta a szurony, a gránát, a gáz, gyűlölet-tüzek pokoli lobbanása.
És a szemökre borult éjszaka kiverte a fegyvert kezeikből
s ők megálltanak. Gondolkozóba estek és mellenragadta őket a Sötétség
Világtalanok, mondjátok, mit akartok ?

És ők felelének. Ellenséget akarunk újra látni, szúrni, lelőni
és a halhatatlanok diadalívén nevünket százszor, ezerszer kibetüzni
és látni akarjuk asszonyaink fekete szemét és fiainkat és leányainkat
és látni akarjuk régi csatákban rokkant öregapánk szelid-mosolyát,
amint vállainkra ütve reszketőn kimondja: „Vitézül verekedtél!“

És a Sötétség, Halál-király futára, szemökre tette két hideg kezét
és belerajzolta képzeletükbe a legyőzöttek fekete házatáját:
a feldult családi tüzhelyt, bánatos arcu anyát, feleséget,
az éhséget, a pestist, a szégyenigát, lelkekre rávert zord bilincseket,
és kérdezte: Akartok-e látni ilyet is szemetekkel ?

Megborzadtak a világtalanok a lelki sötéttől, mely a levertek
arcán éjszakázott. És megborzadtak a sok asszony-ajaktól,
mely átokszavakra torzult; a pestis szederszinü császár-köpenyétől,
és behunyták belső szemüket a rabok gyűlöletének lángjai láttán
és mondák a Sötétnek: Mi mindezeket látni nem akarjuk.

És a Sötétség levette róluk két hideg kezét s botot nyomott kezükbe:
Ez leszen ezután szemetek: menjetek, nézzétek meg Asszíziben a Látót!
Vakká lett ő is a lélek-viaskodásban a könnytől és a többszerü látás,
a nem-láthatók, a meg nem foghatók nézésének gyönyöre tölte be a lelkét.
Menjetek az új látás gyönyörére!

És a négyszél felől elindultak és összetalálkoztak ezeren Asszizinál.
Egyik sem látta vaknak a másat, de érezték, hogy közös a sorsuk, a céljuk
és a kapuknál kitapogatta mind a maga helyét, rangját a menetben:
fölsorakoztak, mint akkor, amikor csatára riadoztak a kürtök
és megindultak elfoglalni a Látás birodalmát.

Hadnagyok, ezredesek táncos paripákon nem lovagoltak előttük,
sisakok nem ragyogtak, kardok nem csörögtek, csak a bot kopogott.
Vezérük volt a Sötétség, indulójuk a Csend és a sziveknek
reményre való hangos dobogása.
És csodájukra öszefutottak Asszizi terein, utcáin a népek:
sose' láttak még ezer világtalant menetelni katonásan az utca kövén.

És a sereg levonult Asszizi nagyságos hirü Fiához a mélybe s megálltak
és botjukat vállhoz emelték kardnak és tisztelegtek katonásan Előtte
és — mintha egyaza lélek szólt volna belőlük — egyszerre kiálták:
„Minket, a harci dicsőség szegény világtalanjait, küldött a Sötétség,
hogy új látásra nyisd a szemünket".

És a vakok rengetegéből előállt valaki, mintha vezényleni akarna:
Arca sovány, szemei fénytelenek, félkarja levágva, ferences a ruhája:
Nem volt hasonlatosabb az ezer világtalan közt egysem Asszízi Fiához.
És a népek, kik a világtalanok csudáját látni a mélységbe lementek,
jajongani kezdtek a szánakozástól és betöltötte a mélységet a sírás.

„Testvéreim, mi sose' látjuk a földet már e szemekkel
és nem fogjuk látni többé asszonyainkat, gyermekeinket,
szépséges egünket:
de nem fogjuk látni többé bűnös szemek piros lobogását, sem elborulását
szomoru szemeknek; sem hervadást, sem egeknek felhőbe-szomorodását
és sose' fogjuk látni fegyverben az embert".

„És a mi fénytelen szemünkből új fény fog sugarazni a földre:
s ennek a fénynek csodája leszen, hogy sugaránál fölismeri
az embert az emberben az ember és kezet fog Nyugattal a Kelet, Északkal a Dél.
És mi leszünk gyertyája a világnak, melynél látni fog a sötétség.
És mi vagyunk az egy nagy bethlehemi Csillag ezer kicsi sugara“.

„És tudjtok meg, nem az én együgyü eszemben fogant meg e szó,
hanem a Krisztus Fia üzeni néktek, aki tele sirta egyszer Umbria völgyét
és megtanulta a vakságot, hogy megvakitsa a világot a világnak
és megnyissa a szemeket az égnek és az egeket az emberi szemnek:
Umbria Bánatosa üzeni néktek“.

És a csupa-csont arcu vak-ember, kinek ferences vala már a ruhája,
visszatapogatózott a sorba és az ezer világtalan ember fölemelte kezét
s hangos fogadással fogadta meg Asszizinak, hogy nem kell nekik a szem
és nem kell nekik a földön a látás és nem kell nekik a világ szánakozása:
Ők az egy nagy bethlehemi Csillag ezer kicsi sugara“.

És az emberek, akik az ezer világtalan ember csodájára összefutottak,
barátok és ellenségeskedők, valami nagy föllobogó testvér-szeretetben
egymásra borultak s behunyták szemöket, hogy vakok legyenek ők is
és az ezer világtalannal együtt meglássák a testvéri jövendőt,
melyen az ember fölismeri az emberben a testvért.

És az ezer világtalan ember sorba-sorakozott, fölemelte kardnak a botját:
tisztelegtek Asszízi Fiának, mint amikor csatára riadoztak a kürtök,
és fölmeneteltek a mélyből.

Indulójuk volt a Csend, vezérük a Sötétség.

KOLOSSZEUM.

Mohos kövek, idomtalanra züllt falak
szent álmaimban be sokszor láttalak
s hányszor felépitettelek!

Benned egykor haraggal étetett vadak
Jézus-jegyes szüzek husába téptek
s kisirt szemekkel aggok álltanak,
hogy kinjaikból gyönyört csapoljanak
a véres emlőt szopó garázda népnek.

Kihalt arénád feléled újra nékem...

Kő-páholyokban patrícius-családok
dévaj örömmel csatára várnak épen
s Veszta-szüzek halvány tekintetében
az új szüzekre lobog fel bűnös átok.
Lent emberekből állitott sikátor:
a porondon halálrakészen áll a gladiátor.

Biborszekéren behajt a büszke császár
s alattvalóknak fogadja hódolását;
a páholyokra a csönd varázsa rászáll.
És jő a jel: zordon danáju kürtök
összezuzzák a hallgatás varázsát.
Porondra hullnak véres szőke fürtök.

S a nép üdvözülten issza holtak vérét
a rőt porondról s új ivásra gondol:
új vér izére nyalja szája szélét.
És a mélyből csikorgó börtön-ajtón
sovány anyák szerelmet ölbe-tartón
özönlenek föl. A páholy tapsa tombol.

És jönnek, jönnek szelid szüzek sorokban,
mögöttük ifjak, nemesvonásu férfik.
Szemükben Isten tüzes szerelme lobban;
És vánszorognak aggok, nyomorultak,
lemosni vérrel még a bünt, a multat:
a pillanatból a végtelent megérzik.

És felvonódnak a mélyben szörnyü rácsok
lélekzetet akaszt vad orditás,
hogy fölrohannak vadállat-óriások.
Az izgalom gyönyört velőkig ás.
A szolgahadban s patricius szivekben
a Krisztus-gyilkos Sátán lelke rebben.

A puszta éhes királya vérbe'-forgó
tekintetét vadul szikrázza szét.
Meredten néz a nép, az öröm-orzó:
hogyan pereg le annyi élet-orsó.
S a lankadókra biztatva néz az ég:
„Ne féljetek! Egy pillanatra még!"

A szomju karmok nyomába tiszta vér
fakad ki főkön, szűzi kebleken.
A páholyokkal mégis tusára kél
a vértanú-had és térdenállva mér
halálcsapást a képzelt-győztesen
üvöltő népre, tapsoló kezekre.

Hogy jóllaknak a karzaton a vágyak
s embercsontot egymás felé morogva
rág szemével ezernyi ember-állat:
a vád a vérből zordan feléjük árad
és bosszu-szóját egek felé zokogja.
A vér-örömből kijózanodva néma
marad megint az elhagyott aréna

és álmodik csodálatos jövőket,
midőn a vérbenázott századok
győzelmesen cirkusz-tetőre nőnek
és mohosra vénül emléke kőnek,
császári tapsnak, nép-üvöltözésnek:
s a szenvedőkből lesznek új nagyok...

Felébredek, de lelkem még viharzik,
mintha köröttem világ-aréna volna:
a cirkuszok sátánja most sem alszik.
A pénz, a népek vért üvöltenek:
játékra szomjuk még-kegyetlenebb,
s még-szomjasabb a párducok akolja.

Szüzek vonulnak végtelen sorokban,
gyanutlanul gyárakba, városokba:
s embervadakban vérség szomja lobban.
Anyák rohannak most-szült csecsemővel
s birokra kelve éggel, sötét jövővel,
beledobják a vágtató habokba.

Lassulj szivem! Minden Kolosszeum
leomlik egyszer s eljön majd a nap,
melyen a föld a vérbe beleun:
a mammonkirályok, vérszivó hiénák
vérét fogják fölinni rőt arénák:
s holttestükön a győzedelmes Krisztus
fénylő kereszttel újra áthalad.

STÁCIÓ ÉNEKEK

VI.

1. Előének.
2. Megitélnek.
3. Vállaimon a kereszt.
4. A kereszt sulya.
5. Találkozásom anyámmal.
6. Ciréne Simonja.
7. Veritékem keszkenője.
8. Im’ megint a földre estem.
9. Sión asszonyai.
10. És harmadszor is.
11. Meztelenül.
12. Keresztre szegeznek.
13. Beteljesedett.
14. Csend.
15. A második barlang.
16. Husvéti párviadal.
17. Husvéti könyörgés.

KERESZTRE-AJÁNLKOZÁS.

Krisztus! Könnyen éltem eddig koldus-milliók között.

Sarut varrtak lábaimra, keztyüt húztak kétkezemre
és testemtől gyapju-inggel verték el a hideget.

Pihe-párnákon pihentem. Durva szalmát megvetettem
és kezedből nem akartam enni száraz kenyeret.

Ó én tudtam, hogy odukban koldus-asszonyok pihegnek
s fázós keblükön remegnek vékonypénzü csecsemők.

Ó én tudtam testvéreknek, embereknek éhezését,
szomjazását, jajgatását félfalat kenyér után.

Mégis nyugton nyujtózkodtam és előkelőség-ágyon
hangot-tompitó selyemmel takargattam magamat.

De egy hangnak, belső hangnak utját-állni mégse' tudtam.
És ez a hang Isten hangja volt a Végtelen felől.

És ez a hang szólt szivemhez álom-órán, ébren-órán
és igézetétől-verten hánykolódtam ágyamon.

Félálomban, félig-ébren láttam vándorolni Férfit,
vállán lélek bitófája s vér fakadt föl a nyomán.

És Pilátus-palotából Agykoponyák tar hegyéig
követtem Őt kétszememmel s kézbe-fogtam a szivem'.

És hogy láttam görnyedezni, szánakozva szóltam néki:
Meddig-meddig mégy ez úton, Krisztus-ember, mondd nekem!?

És a Férfi hátrafordult. Két szemében véghetetlen
kínok könnye csillogott rám. Szólt megint a régi Hang:

Golgotás utakra mennem, végtelenbe vándorolnom
hajt szivem, mig Megváltókat nem sarjaszt ki a világ.

Mennydörgések indulatja rázta-rázta szívemet:
próféta-szó, Mózes-lélek lobbant lángra két szememben

és keresztre, szenvedésre, embereknek gúny-nyilára,
lándsa-hegyre, megváltói áldozatra szomjazás.

Most én Jézust fölváltani, új Krisztusnak beszegődni,
lélek bitófáját vinni, sóhajozni, golgotázni,

emberlelket véren-venni, Sátán-kardot összetörni,
keresztútat, Krisztus-útat vándorolni indulok.

MEGITÉLNEK.

Állok-állok egymagamban Jézus-Krisztus-ivadék.
És előttem ül birónak vétekvallomásra-várón
Ponciusnak másolatja: kéz-kezetmosó Világ.
És a népek rendre jőnek, vádakat fejemre lőnek.
Én meg állok egymagamban: nincs velem ma senkisem.

Mig a vádlók rendre jönnek, mig a vádak rámzuhannak:
ül Pilátus liktorokkal diszelegve trónusán.
És a népek már itélnek, kétszemökből lángot lőnek
Ponciusra, trónusára, liktorokra, kőfalakra:
véres lázadást üvöltnek, hogyha rólam nem itél.

„Mit vétettél?“ kérdi tőlem. És a vádak csak zuhannak:
— Szentlélekben, tiszta vizben mostam szennyes lelkeket.
— Bünnek háborut üzentem, békességet prédikáltam,
— aranyborjut összetörtem, csábot korbáccsal kivertem,
— szenvedélytüzek helyére Isten-fáklyát álliték.

— Megvakultak kétszemét az égi fénynek megnyitottam.
— Béna lélek-lábak izmát új erőre mángoroltam
— és a lélek forradalmát testek ellen fölszitottam.
— Szomjasoknak Krisztust adtam, éheseknek Krisztust adtam,
— szomoruknak Krisztust adtam:
mindeneknek Krisztust adtam.

És a vádlók Krisztus-névre fogvicsorgatva dühöngnek:

— Kormányszóra, császárszóra nem hajlik meg, mint a nád.

— Krisztusát a földi trónnak szüntelen elejbe rakja

— és a népet úgy tanitja, hogy a földnél több az ég.

— Jó birónak többi vádra mi szüksége volna még?

És a Föld, amelynek éltem, melynek Istent énekeltem,
melyért vándorbotot fogtam, melynek békét prédikáltam,
melynek gyermekét neveltem, melynek sok sebét kötöztem,
melynek bűnét vezekeltem:
megkegyelmez Barabbásnak.

Én meg állok egymagamban, Jézus-Krisztus-ivadék.

VÁLLAIMON A KERESZT.

Lábaimhoz löknek dühhel cédrusfából két gerendát,
testnek fáját, lélek fáját: Halál fáját, Élet-fát.
Megvonaglom és a könnyek kétszememből csendesen
hullnak, hullnak és esőznek cédruságra harmatot.

És mig őrültek zajolnak, vért szagolnok kint az utcán
és szivöknek kinálgatják habzó embervéremet:
szól szivemhez hét-könyörgést cédrusfából két gerenda;
Ó a hang a Krisztus hangja, bár gerenda könyörög.

„Végy fel minket, Isten papja, Jézus Krisztus áldozatja:
millióknak vétke-napja újra golgotát kivan
és a tarhegyek tetőjén szörnyü napsötétedésben
új tüzedtől új fényt várnak holt szivek és holt agyak.“

És kérdem a másik fától: Mondd nekem, ki sír belőled?
És felel a félgerenda: Én vagyok az őstudás-fa,
tudásfának száraz törzse, melyről ősapád evett.
Véred tiszta harmatától száll le rólam majd az átok
s akkor újra zöldelek és új gyümölcsöt termelek.

És kérdem a másik fától: Mondd nekem, ki sír belőled?
És felel a cédrus ága: Én vagyok az élet fája,
életfának száraz törzse, mely halált hozott a földre;
anyáknak sóhajtos szülést és férfiaknak harcolást.
Véred tiszta harmatában én is újra zöldelek.

És a cédrus-törzsek hangját embermilliók zajongják.
Rám könyörgnek hét-könyörgést élet-váró asszonyok,
rongyba-bujtatott szegények, jajtól félő ifjuságok,
egymás husát-lelkét tépő ágyus-kardos nemzetek.

És mig őrültek zajolnak, és az utcán vért szagolnak:
én a könnyes cédrus-fákért le a földre hajolok.

A KERESZT SÚLYA.

És az alázat szent hevében
fölragadom a két halálfát
s vállaimra veszem keményen.

De, jaj, abban a pillanatban
mintha multak s világ-jövendők
kapaszkodnának fogyhatatlan

sorokban fáradt két karomba!
Hiába rázom-rázom őket:
jönnek újra, jönnek halomra.

Embercsapat fejébe' gonddal,
asszonycsapat szivébe' jajjal:
mind-mind szinültig borzalommal.

És, mintha ég-föld oszlopának
választott volna ki az ég is,
rám ül tehernek mind a bánat:

Krisztus-bánat, hogy bünösökre
hiába szórta tiszta vérét;
angyal-bánat, hogy mindörökre

hiába vonszolt száz veszélyen
át annyi lelket; annyi gondot
vetett az ember el kevélyen.

A nagy teher lenyomja vállam'
lenyomja lelkem' s a két halálfa
földre sujtja testemet.

TALÁLKOZÁSOM ANYÁMMAL.

És szembejön velem anyám.

Szemében annyi hatalom van
hogy félreáll a porkoláb.
S én meg nem állok, meg nem állok.
Krisztusoknak nincs állomásuk
a véres golgotás uton.

Elembe áll, de én kimondom
a vértfelejtő férfiszót:
Asszony, asszony! a két kezeddel
a kelyhemet tőlem ne vedd el
s fiadnak utját - jaj - ne álld.

Tejeddel szivtam én szivembe
a lelkek tiszta szomjazását,
a szenvedő Isten szerelmét.
És te vittél bünöst szeretni
s mindeneknek üdvét keresni.

Asszony, asszony! a fáklya-lángot
ha volt erőd bennem kigyujtni:
kioltani nincsen hatalmad
és nem lesz hatalma asszonyoknak
s nem lesz hatalma angyaloknak.

És vándoroltam tovább utamra.

CIRÉNE SIMONJA.

Eltaszitottam anyámat utamból:
vérzőn szakadott le szivem kebeléről.
Ki birja erővel e kint?

Korbács veri csapra szivem'
és szememből megerednek a könnyek.
Elfogy erőm.

Megereszkednek testemben a csontok.
Csak pillanatot adjatok állnom,
hogy megakasszam erőim elrohanását!

Te jószivü lélek, Ciréne Simonja,
hova térsz ki az utból?
Jöjj megemelni keresztem'!

Jó lelkek Ciréne erősi. Mind jók, akik igy
korbácstalanul jönnek elembe.
De remegnek, futnak a Golgota-uttól
és a kereszttől.

Ciréne erőse, jöjj, nézd meg az arcom',
nézz a szemembe!
Nem tüzel-é abból égő epedésem utánad?

Nem rakom én válladra keresztem':
csak azt akarom, hogy emeld meg
s könnyebb legyen egyszer a lelked.

Simon, Simon! Te, Ciréne erőse!

VERITÉKEM KESZKENŐJE.

És a vértől és a könnytől és a portól és a jajtól
és a gondtól és a véres-veritékes éjszakától,
nap tüzétől, átkozástól, lábrugástól, rángatástól;
vérpad-látás, máglya-látás, sóhaj-hallás fájdamától
lettem, mint kiszólta rólam Jeremiás víziója:
fajdalomnak férfia.

Nem volt férfi, nem volt lélek, ki rólam a vért, a könnyet
port, a gondot, jajt, az árnyat letörölni merte volna.
Nem volt férfi, kinek lelkén láttam volna haladást, hogy
érte mindent elvetettem s csak a lelkét szomjuhoztam
és az áldozat keresztjét, cédrus-fáját vállra-vettem:
fájdalomnak férfia.

De jött az asszony, könnyes asszony: szembejött a kő-uton
és kitépte két gödréből férfit-látó két szemét
s túl a véren, túl a könnyön, túl halálos sáppadáson,
túl álmatlan éjszakákon, ember-gúnyon, görnyedésen
új szemekkel, új szivével látta bennem vándorolni
fájdalomnak férfiát.

És hogy lássák, megcsodálják Isten-arcom' porkolábok
s irgalomra keljen bennük a még maradt parányi szív:
és a vérre-szomjas népek vak szemét kinyitni tudja,
mielőtt a sátán árnya futna szét a lelkeken:
megtörölte véres arcom' s én magamból megmutattam
fájdalomnak férfiát.

Akkor láttam asszonyarcon égi rózsát fölfakadni,
Éva vétkét elvirulni, szent Ceciliát dalolni,
Ágotákat máglyán állni, Ágnes mellét földre hullni,
Erzsébetek köntösében rózsaszirmokat pirulni
és jövőket fölvidulni, hogyha vélök szembenéz a
fájdalomnak férfia.

IM’ MEGINT A FÖLDRE ESTEM.

És anyámtól és Simontól és a keszkenős asszonytól
elszakadtam. Vánszorognék utca-hosszat és teret.
Jaj, de lábam’ kőbe vertem és a vállam görnyedetten
rángatózik s nap hevében ajkam’ égő szomjuság
gyötri tüzzel, tikkadással és köröttem nincsen ember,
ki, a terhem’ hogy vihessem, nyujtna nékem jobbkezet.

És agyamban látomások, lélek-lázak zakatolnak:
emberlelkek vánszorognak, jönnek és szemembe néznek
és előttem földre hullnak és jajongnak és könyörgnek,
szenvedélyek rabságából, asszonykaros ölelésből,
részegségből, vérivásból, aranyborju-hódolásból,
utcaporból, száz bukásból őket fölemeljem én.

Én, hogy tudjam szenvedését minden másodszor-bukottnak,
s föld porából fölemeljem Krisztus-Jézus erejével:
leroskadok nagy lelki szomjjal és betelten irgalommal
esett lelkek felé nyujtom holtra-fáradt jobbkezem’.

És a porkolábok jönnek, jönnek és fejemre lépnek,
vad rugással keltegetnek, szitokszóval rám-röhögnek.
Szívemen s a hátamon fakadnak újra vérfolyók.
S én fölkelek a véres kőről: terhemet viszem tovább.

SION ASSZONYAI.

Sokszor találtalak titeket szemben az úton,
Sion asszonyai.
És láttam tüzeket, csillagokat szemetekben
és könny-ködöket.

Tudom, ti adtátok nekem az életet egyszer
s ti neveltetek fel tejetekkel;
ti türtetek értem szeliden, édesanyásan.
Édesanyám voltatok akkor, Sion asszonyai.

Ti sirattatok engem először.
Álmaimat ti lestétek szakadatlan aggodalommal
s hesegettétek tőlem anyakézzel a Halált,
mely, mint betegen a légy, arcomon ült már.

De ti vagytok a férfi veszedelme,
kik annyi testvérem keresztjét, élet csoda-fáját,
ledobattátok oltár tetejéről a földre:
hogy asszonyfát zöldeltessenek ők is.

Tudom, ti vagytok, Sion asszonyai, szegénykék:
kik a prófétákban akkor keresitek a Lélek erőjét,
ha nem találjátok meg bennök a férfit.
Tudom, ti vagytok százszorosan veszedelmünk.

Azért ne rajtam! Sirjatok inkább
magatoknak és fiatoknak szomoru sorsán!
Sirjatok a vétken, mellyel ránehezedtek
a világra és a keresztre!

Ti, a föld áldása, veszedelme!

Sion asszonyai!

ÉS HARMADSZOR IS!

Amint utam kiér Sionból,
ó látom már a Golgotát.
Kiállt a kürt s a messzeségből
a szikla válaszhangot ád.

A hegytetőn áll az Imperátor
és csontkezében kalapács.
Cédrusomnak a sziklaháton
a porkoláb már gödröt ás.

Hallom a mélység dobbanását,
a sir-nyögést, a haj-t, a jajt.
Pokolfiak szárnycsattogása
korbácsol föl a hegyre zajt.

És a hangjuk fejemre szálldos
és holló-csőrrel kalapál.
Bennem a hallgatás halálos:
Pokolországon áll a bál.

Bár nincsen messze már a célom
és győzni fogok, jól tudom:
halálos ember-reszketéssel
leroskadok a féluton.

MEZTELENÜL.

Akit csak anyja látott meztelennek,
most levetkőzve áll előttetek:
kitéve gunynak, kacagásnak, szemnek.

Amennyi terhes felhő van az égen
s amennyi köd a csillagok felett:
magamra venném, ingnek, hogy a szégyen

bennetek Istent - jaj - ne ölje meg
és tanitásom titkát ki ne oltsa
bennem csalódott nagy reményetek.

Titkot értsetek!: Egyszer odaadtam
a házam', a földem' és családomat
s nem volt, fáradt főm' hová lehajtsam.

Most még kiosztom néktek puszta kézzel
anyámkiszőtte Krisztus-köntösöm':
tépjétek millió darabra széjjel

s osszátok szét a századok között.
Ne legyen lélek többé, aki fázik,
ha rongyaimba öltözött.

KERESZTRE SZEGEZNEK.

Kezemmel egyszer lelkeket boronáltam,
hogy porhanyó földje legyenek az Istenigének;
öntöztem, gyomokat szedegettem
s özönnel boritottam rájuk a fényt.

Kezemmel ember-szemeket betakartam,
hogy sose lássák rútnak az embert,
ne lássanak lélekromokat, Szodomát, Babilont,
szennyes Szajna vizét.

Kezemmel egyszer sok kicsi lelket simogattam
s belőlük a szentet kifakasztottam rózsakehelynek;
közelükből anyásan hesegettem a Rémet
és mutató-ujjammal szebb utakra tereltem a vándort.

Lábammal nyomorok odujába leszálltam
s vittem az Ur erejét az erőtleneknek,
felléptem az oltár tetejére áldozatul
és nem mentem, ha csalogattak virágra a méhek.

Most ingyen adom kezemet a bitónak,
kalapácsnak, szegeknek, földi erőknek.

Most ingyen adom lábaimat a bitónak,
kalapácsnak, szegeknek, földi erőknek.

Most új forrásokon át szökik a vér a világba
belőlem, hogy legyenek új vérpatakok
s a boldogtalanok szivüket lefürösszék,
ha szennyezi azt idegen-vér.

Véremmel porhanyitom meg a földet,
hogy teremjenek új Krisztus-ivadékok a sziklán,
és új vigaszok az égő sivatagban.

BETELJESEDETT.

Testvérek, álmos a testem. Aludni kívánok.
De még kimondom nektek a hétszóból az utolsót:
betelt a szerelmem.

Kiüresült a szivem egészen.
Odaadtam nektek örökre anyámat.
Odaadtam nektek sarumat, köntösömet.
Odaadtam nektek a világot, az embert.

Üres kehellyé váltam értetek:
hogy legyen hova önteni kínotokat
és minden jaj és minden imádság
beleférjen a szivembe.

Üres kehellyé váltam értetek,
hogy fényességet inni jöjjetek,
ha kikerget benneteket
szomoruság-korbáccsal a Sötétség.

Nem fáj már nekem úgysem a jaj
és nem fájnak már a szegek sem.
Nem fáj szivemben a lándsa,
nem fáj a halál sem;
nincs helye bennem a jajnak:
csordultig vagyok én szerelemmel.

Jöjjetek édeseim, a szivemből
méz csorog a szikla-fövenyre:
Beteljesedett!

CSEND.

Nézzetek ide lelkek, akik gyülöltetek és megvetettetek:
lehajtanám öletekbe fejem' tehetetlenül és szeliden.
Ti hallgatagon menekültök? Mi hajt tova tőlem?
Féltek a Halottól? Remegtek a Csendtől és a Sötéttől?

Nem volt-e sötét szivetekben,
mikor keresztre szegeztetek engem?
Nem volt-e sötét, mikor összekötözve hurcoltatok engem?
S nem volt-e csend a sötétben s nem volt-e sötétség
a csendben, mely betakarta az' éjjel terveteket?

Most kiáltsatok köszönetet s diadalszót a Halálnak!
Jöjjetek akkor ti: vegyétek le a testem', Sion asszonyai!
Édesanyám, Salomé, magdalai Mária!
És te fiam, egyetlen a maradt tizenegyből!

Tudom, ti hisztek az én tetememnek és a Halálon
halálom tőrével aratott végső diadalnak:
ti olvastok a Sötétből és erőt poharaztok a Csendből.
És halljátok a sirból kirohant holtak ajakán a köszöntést.

A föltámadottak az én temetés-menetem,
kiket oldó szavaimmal kihivtam a sirból,
kiknek szemében a látást kinyitottam,
kiknek a halálból életet adtam.

És diadalénekem: körülöttem a Csend!

A MÁSODIK BARLANG.

Patyolatba takartak és hazamentek,
hogy kipihenjék halálomat ők is.
Nincs kit félteniük többé.
Ki félne a holttetemektől?

Barlangban születtem a földre;
csupa fény volt első születésem:
gyertyalángos, virágos az oltár
s ragyogtak az arcok örömükben,
hogy a földnek pap született.

Lesz, ki tovább sugarazza az Istent,
ki tovább segiti járni a bénát,
ki fölrázza álmából a halottat.
Lesz, ki a lelket fürdeti fényben.

Most újra barlangba jutottam:
itt lesz születésem a Halálból,
amint első születésem volt az anyámból.
Feltámadok! Feltámadok!

HUSVÉTI PÁRVIADAL.

A Halál csontujjai közé szoritotta a Golgota vas-szegeit
száradt melllüregét tágra feszitette a mámor.
S hogy teleitta magát a vér gyönyörével:
a véres vasakat a kereszt tövébe dobta kacagva
s szólt: Legyőztem!

Lent gyülöletbort serlegezve vihogott, kacagott a pokol.

Az alvilág szörny-röhögése az égbolt szivébe nyilallott s
arcát fekete ködbe takarta a Nap:
a sziklasirokból felszakadó sóhajok gyászra-sikongtak...

Az Élet kihuzta szivéből s a hegybe leszurta a lándsát:
szállá alá poklokra, kárhozatok jajoló pitarába,
hol a párviadal végét várták epekedve a lelkek.
A limbus megremegett a lélek-jelenésre:
de az Élet kinyitotta felettök az ősi ködöt
és a szegekkel bajoló csontujju Halálra mutatva
szólt: Legyőztem!

Mint valami döbbenetes örvény, megnyiltak a mennyek
és vágyasan itták magukba a limbus epedőit.
Az ég nyitva-maradt kebeléből földre lövellt le a fény.

A Sion tetejéről égfele szálltak az alleluják.

És csoda-forrás fakadott fel a Golgota-tőben:
fénysugarak.
Közelökben állott ijjával az angyal
s mint tegezéből a harcos,
vett egy fénysugarat mennyei nyílnak
és a fent kerengő Allelujába merészen
új gondolatot lőtt...

A nap mosolyogva takarta ki arcát.

HUSVÉTI KÖNYÖRGÉS.

Eddig mindig lázadoztunk lélek ellen, Isten ellen...

Csörgettük szemünk bilincsét: messzebb látni, többet látni,
földbe-vizbe-tüzbe látni, végtelenbe látni vágytunk,
Csörgettük szemünk bilincsét.

Csörgettük fülünk bilincsét: mindent hallni, mindent értni,
föld-szót, víz-szót, tűz-szót értni; mindent értni-vágyakoztunk.
Csörgettük fülünk bilincsét.

Csörgettük ajkunk lakatját: minden titkot kikiáltni,
a föld titkát, a víz titkát, a tűz titkát szólni vágytuk.
Csörgettük ajkunk lakatját.

Csörgettük kezünk bilincsét: tenni, tenni, tenni vágytunk
nagyobbat, többet, véghetetlent, Istent-elérő új csodákat.
Csörgettük kezünk bilincsét.

Lázitottuk tűz-agyunkat, hogy kikezdjen Végtelennel:
lázitottuk, tűz-szivünk', hogy túl-szeressen, túl-gyülöljön;
lázitottuk tüz-magunkat Isten ellen lázadásra.

Lázitottunk, lázitottunk, szétszakadtunk, romba-rogytunk:
vakok lettünk, süketnémák; béna lábon álldogálunk,
megállott óra-szerkezet.

Jöjj le Krisztus száz bilinccsel, rakd reánk megint a törvényt:
szemünkre fényeid bilincsét,
fülünkre rakjad szent igéid;
ajkunkra titkodat bilincseld,
törvénnyel kösd le két kezünket,
céljaiddal béklyózd le lábunk';
szivünket kösd meg tiszta vággyal,
életünket kösd meg halállal
s halálunkat föltámadással! Amen.

TARTALOM.

	Lap
A kereszt sulya	112
A legszebb ének	4
A második barlang	123
Adventesek, kire vártok?	60
Agy-elsötétülés	85
Ahol te megjelensz	25
Ajkamon Isten szól a sziveknek	6
Aki helyembe lép	87
Anyám a hallgatók között van	46
Az elölmenőkhöz	27
Az én templomom	56
Ágyam	22
Átnézek a másvilágra	17
Bárányka volt szegény	65
Beethowen ünnepi miséjén	54
Beteljesedett	121
Boldogország kapujánál	26
Ciréne Simonja	114
Csend	122
Dsungelt irtok	42
Elő-ének	107
Erdő-templom	58
Esti imádságom	48
Ezen az estén	78
És harmadszor is	118
Feltámadás	76
Föld	30
Föleszmélés	9
Ha én meginognék	81
Harmat vagyok	19

	Lap
Kerestem a halált a katafalkon	89
Keresztre szegeznek	120
Kiénekelném magam’	41
Kolosszeum	101
Krisztus mása	20
Láttam	31
Magamat keresem	14
Májusi séta	43
Megitélnek	109
Melyik a negyvenezerből?	95
Meztelenül	119
Mi leszek majd?	11
Mi tart ide vissza?	55
Mig nappalunk van	62
Ne nyuljatok hozzám!	21
Nekem adatott dalolnom az Istent	5
Nekünk is van telünk	45
Nekünk magunkra kell maradnunk	67
Nem úgy, mint azelőtt	13
Ninivei ének	36
Páris	73
Rheimsi csatatér	91
Sem első, sem utolsó	32
Sion asszonyai	117
Szurony-sánc	92
Születnie kell valakinek	82
Találkozásom anyámmal	113
Téged akarlak, Isten	50
Tüz-keresztelés	70
Uj egyiptomi jelenet	63
Utolsó szenvedélyem	80
Vakok vonulása	98
Vállaimon a kereszt	111
Verduni kiáltás	94
Veritékem keszkenője	115
Vessük le magunkról a gőgöt!	29
Vonaton, át a Piávén	96

A szatmáregyhm. hatóság 472/1929. sz. engedélyével.

PAKOCS KÁROLY eddig megjelent művei:

FORRÓ SZAVAK (versek) 1924, Szatmár. Elfogyott.

HAZAFELÉ (novellák) 1926, Szatmár. — Szerzőnél: 60 leu.

LÉLEKORSZÁG (versek, 136 1.) 1927, Szatmár: Ára szerzőnél 60 leu (2 pengő).

LÉLEKZUHANÁS (regény, 280 lap, Szent István Társulat kiadása) 1928, Budapest. — Ára 6.50 pengő. Kapható Szatmáron a Katholikus Karitász-nál (Piafa Brătianu 30.) 218 leuért.

A PALLAS-NYOMDA új kiadványai:

FR. SPIRAGO: FELNŐTTEK KATEKIZMUSA. 3 kötet, 1200 oldal. Magyarra átdolgozták: Dr. Czumbel Lajos, Dr. Scheffler Ferenc és Dr. Scheffler János. A vallási ismeretek valóságos tárháza, Ára a kiadó nyomdánál (Pallas-nyomda, Szatmár) kötetenként fűzve 430 1. kötve 570 l.